

Uchwała Nr
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia   2012 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności Opolskiego
Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiowie
za rok 2011

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.), art. 3 ust. 3 i art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. Nr 251, poz. 2507 z późn. zm.), Sejmik Województwa Opolskiego uchwala co następuje:

§ 1

Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiowie za rok 2011.

§ 2

Sprawozdanie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Opolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI
PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI
OPOLSKIEGO OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO
W ŁOSIOWIE
za 2011 rok**

**Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
INFORMUJE - DORADZA - SZKOLI**

Łosów, 18.01.2012r.

Spis treści

I. Działalność Ośrodka w zakresie pozyskiwania przez producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich środków finansowych z funduszy krajowych i UE	3
II. Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa.....	4
A. Produkcja roślinna	4
B. Produkcja zwierzęca	19
C. Grupy tematyczne.....	24
III. Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ekologii, Ochrony Środowiska i Regionalne Centrum Ekoenergetyki	32
A. Program rolnośrodowiskowy i ochrona środowiska.	35
B. Proekologiczne metody produkcji rolnej.....	37
C. Ogrodnictwo, tereny zielone i kształtowanie krajobrazu.	40
D. Działalność klubów 4H.....	43
E. Niekonwencjonalne źródła energii.	47
F. Odnowa wsi i rozwój obszarów wiejskich.	51
IV. Dział Ekonomiki i Przedsiębiorczości.....	54
V. Dział Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki	60
A. Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia	60
B. Alternatywne źródła dochodu w gospodarstwach wiejskich.....	60
C. Organizacja wypoczynku dzieci wiejskich.....	61
D. Kultywowanie dziedzictwa narodowego i kultury regionalnej.....	63
E. Estetyka zagród wiejskich	70
VI. Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	70
A. Pozaszkolna Oświata Rolnicza	70
B. Działalność wydawnicza i informacyjna	74
VII. Uspołecznianie doradztwa	76
VIII. Podsumowanie rocznej działalności doradczej	76
IX. Targi Ogrodnicze Wiosna Kwiatów.....	77
X. Dni Otwartych Drzwi	79
XI. Europejskie Targi Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich.....	81
XII. Współpraca z zagranicą.....	83
XIII. Ilość porad udzielonych przez doradców OODR.....	85
XIV. Realizacja zadań doradczych przez OODR w Łosiu w 2011r.....	86

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie prowadząc w 2011r. działalność z upowszechniania doradztwa rolniczego w województwie Opolskim realizował poniższe działania operacyjne:

I. Działalność Ośrodka w zakresie pozyskiwania przez producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich środków finansowych z funduszy krajowych i UE

Dla producentów rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich doradcy Ośrodka sporządzili niezbędną dokumentację (wnioski, plany) dla pozyskiwania środków z funduszy unijnych i środków krajowych do następujących działań:

Lp.	Działanie	Plan zadań na 2011r.	Wykonanie zadań					Uwagi
			2010r.	I kw. 2011r.	II kw. 2011r.	III kw. 2011r.	2011r.	
1.	Płatności obszarowe bezpośrednie	3000	3718	317	3540	3587	3587	
2.	Modernizacja gospodarstw rolnych	50	9 *	97	101 + 3*	101 + 4*	101 + 4*	* wnioski o płatność
3.	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów do wprowadzenia zasady wzajemnej zgodności	500	354	35	52	114	198	
4.	Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt, w tym: a) opracowanie wniosków b) opracowanie planów c) prowadzenie rejestru działań rolnośrodowiskowych d) opracowanie planów nawozowych	650	1452	21 13 4 3 1	1084 824 260 12 44	1262 831 324 31 76	1499 839 439 83 138	
5.	Dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego	zgodnie z zapotrzebowaniem	147	37	208	214	216	
6.	Ułatwianie startu młodym rolnikom		78	-	61	66	67	
7.	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej		14	-	-	-	59 + 3*	* wnioski o płatność

II. Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa

A. Produkcja roślinna

Plan i realizacja wdrożeń agrotechnicznych

Lp.	Temat	Plan	Realizacja	Uwagi
JESIEŃ 2010				
1.	Prawidłowa agrotechnika jakościowych odmian pszenicy.	49	45	w rej. Opole nie zrealizowano 4 szt. – choroba i zwolnienie pracownika
2.	Prawidłowa agrotechnika i uprawa nowych odmian rzepaku ozimego	49	44	w rej. Opole nie zrealizowano 4 szt., w rej. Namysłów 1 szt. – złe przezimowanie
3.	Wpływ terminu siewu pszenicy ozimej na wysokość plonów – wdrożenie porównawcze w wybranym gospodarstwie	25	23	w rej. Opole nie zrealizowano 2 szt. – choroba i zwolnienie pracownika
4.	Wpływ zmianowania na plonowanie i zdrowotność pszenicy ozimej	25	23	w rej. Opole nie zrealizowano 2 szt. – choroba i zwolnienie pracownika
WIOSNA 2011				
5.	Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza – gwarancją uzyskania plonów o odpowiedniej jakości oraz ochrony środowiska przed skażeniem	7	7	w realizacji
6.	Popularyzacja nowych technologii w uprawie kukurydzy na ziarno	7	5	w rej. Opole nie zrealizowano 2 szt. – choroba i zwolnienie pracownika
JESIEŃ 2011				
7.	Prawidłowa agrotechnika jakościowych odmian pszenicy.	14	12	w realizacji vacat - 2 szt. Opole
8.	Prawidłowa agrotechnika i uprawa nowych odmian rzepaku ozimego	12	10	w realizacji vacat - 2 szt. Opole
9.	Wpływ terminu siewu pszenicy ozimej na wysokość plonów – wdrożenie porównawcze w wybranym gospodarstwie	5	5	w realizacji
10.	Wpływ zmianowania na plonowanie i zdrowotność pszenicy ozimej	6	6	w realizacji
ZADANIA CAŁOROCZNE				
11.	Propagowanie odnowy materiału siewnego w gospodarstwie rolnym poprzez pomoc w wypełnianiu wniosków o dopłaty do zakupionych nasion	15	15	zakończono
12.	Prowadzenie gospodarstw wdrożeniowych z elementami rolnictwa integrowanego	10	12	zakończono, w tym 2 ponadplanowe w Namysłowie
13.	Doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania dodatkowego wsparcia w ramach PROW	10	10	zakończono
14.	Wdrażanie i upowszechnianie produkcji biomasy na cele energetyczne	14	13	zakończono, 1 niezrealizowane w Opolu – zwolnienie pracownika
15.	Ochrona gleb przed erozją – uprawa międzyplonów ścierniskowych lub ozimych w ramach pakietu „Ochrona gleb i wód”	19	19	w realizacji
16.	Konkurs Producentów zbóż	14	14	zakończono

17.	Monitoring akcji żniwnej	14	14	zakończono
18.	Pokaz atestacji opryskiwaczy	9	9	zakończono

1. Opracowano wyniki realizowanych w 2010r. prac wdrożeniowych do sprawozdania rocznego.
2. Sporządzono plan działalności wdrożeniowo – upowszechnieniowej na 2011 rok dla pracowników terenowych w każdym rejonie działania.
3. Opracowano sprawozdanie dla Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. oraz podpisano nową umowę na dostawy nawozów na pola doświadczalne w Łosiowie.
4. Opracowano i przekazano dla Terenowych Zespołów Doradztwa instrukcje do wdrożeń:
  - Popularyzacja nowych technologii w uprawie kukurydzy na ziarno,
  - Pokaz atestacji opryskiwaczy,
  - Doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania dodatkowego wsparcia w ramach PROW 2007-2013,
  - Zwykła Dobra Praktyka Rolnicza w gospodarstwie gwarancją uzyskania plonów o odpowiedniej jakości oraz ochrony środowiska przed skażeniem,
  - Propagowanie odnowy materiału siewnego w gospodarstwie rolnym poprzez pomoc w wypełnianiu wniosków o dopłaty do zakupionych nasion,
  - Wdrażanie i upowszechnianie produkcji biomasy na cele energetyczne,
  - Prowadzenie gospodarstw wdrożeniowych z elementami rolnictwa integrowanego,.
5. Realizowano wdrożenia i pokazy z zakresu:
  - prawidłowej agrotechniki jakościowych odmian pszenicy,
  - prawidłowej agrotechniki i uprawy nowych odmian rzepaku ozimego,
  - wpływu terminu siewu pszenicy ozimej na wysokość plonów (wdrożenie porównawcze w wybranym gospodarstwie),
  - wpływu zmianowania na plonowanie i zdrowotność pszenicy ozimej,
  - Zwykłej Dobrej Praktyki Rolniczej gwarancją uzyskania plonów o odpowiedniej jakości oraz ochrony środowiska przed skażeniem,
  - popularyzacji nowych technologii w uprawie kukurydzy na ziarno,
  - propagowania odnowy materiału siewnego w gospodarstwie rolnym poprzez pomoc w wypełnianiu wniosków o dopłaty do zakupionych nasion,
  - prowadzenia gospodarstw wdrożeniowych z elementami rolnictwa integrowanego,
  - doradztwa i pomocy w pozyskiwaniu dodatkowego wsparcia w ramach PROW 2007-2013,
  - wdrażania i upowszechniania produkcji biomasy na cele energetyczne,

- ochrony gleb przed erozją – uprawa międzyplonów ścierniskowych lub ozimych w ramach pakietu „Ochrona gleb i wód”,
  - pokazów atestacji opryskiwaczy,
  - monitoringu akcji żniwnej,
  - prawidłowej agrotechniki jakościowych odmian pszenicy,
  - prawidłowej agrotechniki i upraw nowych odmian rzepaku ozimego,
  - wpływu terminu siewu pszenicy ozimej na wysokość plonów,
  - wpływu zmianowania na plonowanie i zdrowotność pszenicy ozimej.
6. Zorganizowano spotkanie z firmami nasiennymi, chemicznymi i nawozowymi w dniu 15.02.2011r., na którym przedstawiono sprawozdanie za 2010 rok oraz biuletyn „Wyniki doświadczeń terenowych za 2010 rok”. Ponadto omówiono zasady współpracy i organizacji w 2011r. Dnia Buraka, Dnia Kukurydzy a także imprezy „Euro-Raps”, która odbyła się 18.06.2011r. podczas Dni Otwartych Drzwi. Omówiono także możliwości prowadzenia doświadczeń ściśłych i łanowych na polu doświadczalnym i doświadczeń łanowych w terenie.
7. Zorganizowano:
- konferencję „Złoty Kłos”,
  - seminarium z N. U. Agrar pn. „Wczesnowiosenne zabiegi polowe”,
  - konferencję Euro Raps, w której uczestniczyło 124 osoby,

- warsztaty polowe „Prezentacja doświadczeń PDO oraz nowości na polu doświadczalnym OODR” podczas Dni Otwartych Drzwi (przygotowano wniosek o przyznanie dofinansowania zadania w ramach KSOW na lata 2010-2011, wniosek rozliczono i napisano sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia), w których uczestniczyło ok. 700 osób,

— konferencję wraz z warsztatami polowymi „Dzień Buraka” (przygotowano wnioski o przyznanie dofinansowania zadania w ramach KSOW na lata 2010-2011, wnioski rozliczono i sporządzono sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia), w których uczestniczyło 150 osób,

— warsztaty polowe „Dzień Kukurydzy” w Zakładzie Rolno-Usługowym „Janów” (przygotowano wniosek o przyznanie dofinansowania zadania w ramach KSOW na lata 2010-2011, wniosek rozliczono i sporządzono sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia), w których uczestniczyło 500 osób,

— konferencję „Produkty uboczne biomasy – możliwości wykorzystania”.

8. Opracowano zestaw pytań z zakresu produkcji roślinnej na Wojewódzką Olimpiadę Młodych Producentów Rolnych.
9. Prowadzono wykłady na 16 kursach chemizacyjnych.
10. Sporządzono 10 ankiet dot. przyczyn stagnacji plonów w rzepaku ozimym.
11. Specjaliści OODR-u uczestniczyli w:
  - seminarium TopAgrar w Polskiej Nowej Wsi,
  - XII Międzynarodowej Konferencji firmy DuPont w Opolu,
  - posiedzeniach komisji PDO,
  - szkoleniu promotorów kukurydzy,
  - Dniach Pola w Kondratowicach,
  - Dożynkach Wojewódzkich,
  - szkoleniu „Efektywna produkcja podstawowych ziemiopłodów – technologia bezpieczna dla środowiska – bezpieczna technika uprawy roli”,
  - uzupełniającym szkoleniu internetowym nt. „Zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym”,
  - komisji konkursowej na „Najpiękniejszy ogród” gminy Świerczów,
  - dokształcaniu studentów Uniwersytetu Opolskiego – oprowadzanie po polach doświadczalnych,
  - jubileuszu 60-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,
  - seminarium wyjazdowym z produkcji roślinnej i zwierzęcej,
  - nadaniu tytułu honoris causa dla prof. dr hab. Wojciecha Witkiewicza na Uniwersytecie Przyrodniczym.

12. W celu popularyzacji zagadnień z produkcji roślinnej specjaliści agrotechnicy opracowali 25 artykuły, które ukazały się w Kurierze Rolniczym.
13. Przygotowano ekspozycję dotyczącą biomasy oraz oprowadzano grupy po poletkach z roślinami energetycznymi podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich, które odbyły się w dniach 3-4.09.2011r. w Łosiu.
14. Dla potrzeb doradztwa z produkcji roślinnej w laboratorium zakładowym wykonano analizy w:
  - 21 próbach zboża – określono wilgotność i zawartość białka ogólnego,
  - 28 próbach roślin energetycznych – oznaczono zawartość suchej masy,
  - 45 próbach pszenicy „ZŁOTY KŁOS” – oznaczono suchą masę, zawartość białka ogólnego, ilość glutenu, wskaźnik sedymentacyjny Zeleny’ego, liczbę opadania, gęstość ziarna i MTZ,
  - 4179 próbach glebowych – w próbach tych wykonano analizy chemiczne w zakresie:
    - pH w 1 n KCl,
    - zawartość przyswajalnych dla roślin form P, K, Mg,
  - 1329 próbach z doświadczeń PDO, w tym :
    - 346 próbach jęczmienia – oznaczono suchą masę i zawartość białka ogólnego,
    - 38 próbach owsa – oznaczono suchą masę i zawartość białka ogólnego,
    - 9 próbach owsa – określono procentową zawartość łuski i MTZ,
    - 945 próbach pszenicy – oznaczono suchą masę, zawartość białka ogólnego, ilość glutenu, wskaźnik sedymentacyjny Zeleny’ego, liczbę opadania i gęstość ziarna.

W 2011r. na polu doświadczalnym wykonano następujące prace:

1. Przygotowano i wydrukowano biuletyn z wynikami doświadczeń prowadzonych w 2010r.
2. Na przedwiośniu z pól doświadczalnych pobrano próby glebowe do oznaczenia zawartości azotu mineralnego w glebie.
3. Przygotowano formularze książek polowych PDO na rok 2011 oraz uzupełniono wstępne zapisy w tych książkach.
4. Dokonano oceny przezimowania ozimin – sporządzono sprawozdanie dla WUS Opole.
5. Przeprowadzono remonty bieżące pługa, siewnika nawozowego, ciągników i kombajnu zbożowego użytkowanych w doświadczalnictwie.
6. Na polu doświadczalnym dokonano wysiewu doświadczeń PDO ze zbożami jarymi (pszenicy jarej, jęczmienia jarego i owsa) oraz nawozów azotowych na rośliny ozime.
7. Przygotowano i wydrukowano Przewodnik po polu doświadczalnym oraz materiały informacyjne na konferencję Euro Raps.

8. Zastosowano ochronę rzepaku ozimego i zbóż przed chorobami, szkodnikami, wyleganiem roślin oraz odchwaszczono rośliny strączkowe i energetyczne. Zwalczone chwasty w zbożach jarych.
9. Wykonano obserwację roślin w doświadczeniach PDO przewidzianych w instrukcjach doświadczeń.
10. Zastosowano ochronę buraków cukrowych przed chwastami, chorobami i szkodnikami.
11. Na bieżąco prowadzono Książki Polowe PDO na 2011r.
12. Przygotowano i wysłano do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych formularze KP-1 „Plan poletek” 2011.
13. Wykonano obserwacje i pomiary przed zbiorem doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego i doświadczeń łąnowych.
14. Skoszono rzepak ozimy, zboża ozime i jare oraz rośliny strączkowe.
15. Określono plon oraz pobrano próbki nasion do badań laboratoryjnych.
16. Wysłano do Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych oraz Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian wyniki doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego – zbiory z poletek i wilgotność nasion do obliczeń statystycznych.
17. Wykonano oprysk fungycydem na niektórych odmianach buraków cukrowych.
18. Opracowano ogólny oraz szczegółowy plan zasiewów i dobór odmian do siewów w sezonie 2011/2012.
19. Przygotowano do siewu doświadczenia łąnowe oraz PDOiR z rzepakiem ozimym oraz ze zbożami ozimymi – wyliczono ilość wysiewu, zaprawianie, próba kręcona.
20. W okresie sierpień – październik wykonano siewy doświadczeń:
  - poplon facelii błękitnej i mieszanki zbożowo – strączkowej,
  - kolekcji odmian rzepaku ozimego,
  - rzepaku ozimego PDOiR,
  - wpływ obniżonej ilości wysiewu na plon rzepaku ozimego,
  - wpływ terminu siewu na plon rzepaku ozimego,
  - wpływ nawożenia azotem i siarką na plonowanie rzepaku ozimego,
  - demonstrację zwalczania chorób grzybowych w rzepaku ozimym,
  - wpływ terminu siewu pszenicy ozimej Muszelka na plon i jakość ziarna,
  - jęczmienia ozimego PDOiR oraz doświadczenie łąnowe z jęczmieniem ozimym,
  - wpływ gęstości wysiewu jęczmienia ozimego Bartosz na plonowanie,
  - żyta ozimego PDOiR,
  - pszenżyta ozimego PDOiR,
  - pszenicy ozimej PDOiR (2 doświadczenia),
  - pszenicy ozimej na stanowisku po burakach cukrowych, zasianej w opóźnionym terminie siewu,
  - wpływ opóźnionego siewu żyta ozimego na plon 4 odmian żyta,
  - kolekcji odmian pszenicy ozimej,

- agrotechniki pszenicy ozimej,
- agrotechniki jęczmienia ozimego.

21. W rzepaku ozimym wykonano zabieg zwalczający chwasty oraz zabieg regulatorem wzrostu.
22. Wykonano zabieg zwalczający chwasty we wszystkich zbożach ozimych.
23. Oceniono plon oraz pobrano próby roślin energetycznych do badań laboratoryjnych.
24. Pobrano próby glebowe do badań laboratoryjnych.

Plan i realizacja doświadczeń polowych 2010/2011 na polu doświadczalnym w Łosiovie

Doświadczenie ścisłe – Porejestrowe Doświadczenia Odmianowe

Lp.	Temat doświadczenia	Ozime zasiane w 2010r.		Zasiane w 2011r.			
				wiosna		jesień	
		P	R	P	R	P	R
1	Porównanie plonowania 41 odmian rzepaku ozimego	1	1	-	-	1	1
2	Porównanie plonowania 30 odmian pszenicy ozimej na stanowisku po rzepaku ozimym - na 3 poziomach agrotechniki	1	1	-	-	-	-
3	Porównanie plonowania 32 odmian pszenicy ozimej na stanowisku po rzepaku ozimym - na 2 poziomach agrotechniki*	-	-	-	-	1	1
4	Porównanie plonowania 32 odmian pszenicy ozimej na stanowisku po pszenicy - na 1 poziomie agrotechniki	1	1	-	-	1	1
5	Porównanie plonowania 15 odmian pszenżyta ozimego	1	1	-	-	1	1
6	Porównanie plonowania 12 odmian żyta ozimego	1	1	-	-	1	1
7	Porównanie plonowania 16 odmian jęczmienia ozimego	1	1	-	-	1	1
8	Porównanie plonowania odmian pszenicy jarej	-	-	1	1	-	-
9	Porównanie plonowania odmian jęczmienia jarego	-	-	1	1	-	-
10	Porównanie plonowania odmian owsa	-	-	1	1	-	-
Razem		6	6	3	3	6	6

Doświadczenia z pszenżytem ozimym, żytem ozimym, jęczmieniem ozimym i jarym oraz pszenicą jarą wykonano na 2 poziomach agrotechniki, gdzie:

- poziom przeciętny a_1 to niski poziom nawożenia azotem, bez stosowania regulatora wzrostu, fungicydów i mikronawozów;
- poziom intensywny a_2 to wyższy o 40 kg N/ha poziom nawożenia azotem, z zastosowaniem regulatora wzrostu, fungicydów i mikronawozów. Doświadczenie z pszenicą ozimą na stanowisku po rzepaku wykonano na 3 poziomach agrotechniki: przeciętnym a_1 , intensywnym a_2 oraz intensywnym a_3 ze zmniejszoną o 30% normą wysiewu nasion i zwiększonym o 40 kg N/ha nawożeniem w stosunku do poziomu intensywnego a_2 . Jesienią 2011 roku doświadczenie to zostało założone tylko na poziomie a_1 i a_2 .

Doświadczenia z rzepakiem ozimym, owsem, pszenicą ozimą na stanowisku po pszenicy wykonano na jednym, intensywnym poziomie agrotechniki.

Pozostałe doświadczenie ściśle

Lp.	Temat doświadczenia	Ozime zasiane w 2010 r.		Zasiane w 2011r.			
				wiosna		jesień	
		P	R	P	R	P	R
1	Wpływ opóźnionego siewu żyta ozimego na plon ziarna 3 odmian żyta ozimego	1	1	-	-	1	1
2	Wpływ gęstości wysiewu na plon jęczmienia ozimego	1	1	-	-	1	1
Razem		2	2			2	2

Doświadczenia łanowe i demonstracje

Lp.	Temat doświadczenia	Ozime zasiane w 2010		Zasiane w 2011r.			
				wiosna		jesień	
		P	R	P	R	P	R
1	Uprawa poplonu na przyoranie	1	1	-	-	1	1
2	Kolekcja odmian rzepaku ozimego	1	1	-	-	2	2
3	Wpływ terminu siewu na plon rzepaku ozimego	1	1	-	-	1	1
4	Wpływ obniżonej ilości wysiewu – 20szt/m ² – na plon rzepaku ozimego	1	1	-	-	1	1
5	Wpływ nawożenia siarką na plon rzepaku ozimego	1	1	-	-	1	1
6	Demonstracja zwalczania chorób grzybowych w rzepaku ozimym	1	1	-	-	1	1
7	Agrotechnika 4 odmian rzepaku ozimego **	1	1	-	-	-	-
8	Wpływ stosowania biostymulatorów na plonowanie rzepaku ozimego Artoga *	-	-	-	-	1	1
9	Wpływ terminu siewu na plon i jakość ziarna pszenicy ozimej Muszelka	1	1	-	-	-	-
10	Wpływ gęstości wysiewu na plon ziarna pszenicy ozimej Muszelka	1	1	-	-	-	-
11	Wpływ nawożenia mineralnego na plon ziarna pszenicy ozimej Muszelka	1	1	-	-	-	-
12	Wpływ zastosowania biostymulatora Nano Gro na plonowanie pszenicy ozimej Muszelka**	1	1	-	-	-	-
13	Plonowanie pszenicy ozimej na stanowisku po burakach cukrowych, zasianej w opóźnionym terminie siewu	1	1	-	-	1	1
14	Kolekcja odmian pszenicy ozimej	1	1	-	-	2	2
15	Agrotechnika jęczmienia ozimego	1	1	-	-	2	2
16	Ocena przydatności biostymulatorów w łagodzeniu stresu monokulturowego na przykładzie pszenicy jarej Monsun **	-	-	1	1	-	-

17	Kolekcja odmian buraków cukrowych	-	-	1	1	-	-
18	Agrotechnika pszenicy jarej	-	-	1	1	-	-
19	Uprawa odmian jęczmienia jarego z zastosowaniem biostymulatorów **	-	-	1	1	-	-
20	Kolekcja roślin energetycznych	plantacja istnieje		1***		-	
21	Demonstracja roślin strączkowych	-	-	1	1	-	-
22.	Demonstracja odmian pszenicy ozimej zaleconych odmian do uprawy w województwie opolskim (LZO)	1	1	-	-	-	-
Razem		15	15	6	6	13	13

* doświadczenia nowe, założone jesienią 2011 roku,

** zadania ponadplanowe,

***dosiew roślin do istniejącej kolekcji

Wyniki ogólne doświadczeń zebranych w 2011r.

Porejstrowe Doświadczalnictwo Odmianowe

Lp.	Roślina	Ilość odmian	Plon dt/ha	Plony odmian dt/ha	
				od-do	w tym odmiana:
1.	Rzepak ozimy	41	43,8	37,6 – 49,9	NK Diamond 48,3 Extend F ₁ 49,4 Gladius F ₁ 47,6 SY Kolumb F ₁ 49,0 NK Speed F ₁ 49,1 Artoga 45,7 NK Caravel 47,2
2.	Pszenica ozima po pszenicy ozimej	30	83,0	73,6 - 95,7	Bockris 95,7 Julius 91,4 KWS Ozon 89,9 Rapsodia 89,4 Opus 88,1 Kreda 87,9
3.	Pszenica ozima po rzepaku ozimym	30	90,3 a ₁	79,6 - 102,3	Kepler 102,3 Muszelka 98,4 Smaragd 98,0 Rapsodia 97,9
			104,0 a ₂	88,8 - 120,0	Kepler 120,0 Opus 117,7 Brilliant 117,5 Fidelius 116,6
			99,4 a ₃	84,8 - 114,4	Brilliant 114,4 Julius 111,6 Kepler 109,6 Fidelis 108,3
4.	Pszenżyto ozime	15	94,8 a ₁	85,6 - 111,1	Fredro 111,1 Baltiko 105,0 Algo 102,2 Alekto 99,1
			101,9 a ₂	92,0 - 113,6	Baltiko 113,6 Fredro 113,4 Cyrkon 107,2 Alekto 106,9
5.	Żyto ozime	12	84,0 a ₁	73,9 - 93,4	Palazzo F ₁ 93,4 Gonello F ₁ 92,6 Balistic F ₁ 90,9 Bellami F ₁ 89,7
			92,2 a ₂	74,8 - 106,1	Balistic F ₁ 106,1 Visello F ₁ 105,8 Brasetto F ₁ 102,5 Gonello F ₁ 96,0
6.	Jęczmień ozimy	13	103,6 a ₁	93,7 - 117,1	Souleyka 117,1 Amarena 112,6 Metaxa 111,1 Laverda 110,3
			116,1 a ₂	102,3 - 133,3	Souleyka 133,3 Amarena 123,4 Laverda 121,8 Metaxa 120,6
7.	Jęczmień jary	16	58,7 a ₁	54,8 - 63,0	Iron 63,0 Suveren 60,5 Sebastian 60,3 KWS Aliciana

				60,1
			64,3 a ₂	53,9 - 69,3 Blask 69,3 Mercada 68,9 Bordo 68,8 KWS Aliciana 68,3
8.	Pszenica jara	11	49,4 a ₁	41,4 - 53,9 Tybalt 53,9 Trappe 52,8 Bryza 52,0 Ostka Smolicka 51,7
			54,8 a ₂	49,5 - 60,1 Tybalt 60,1 Trappe 60,1 Katoda 57,4 Arabeska 56,3
9.	Owies	9	52,0	49,7 - 55,7 Pogon 55,7 Zuch 52,9 Furman 52,9 Breton 52,7

Pozostałe doświadczenia ściśle - demonstracje

Lp.	Temat doświadczenia	Odmiana – plon w dt/ha			
1.	Wpływ opóźnionego terminu siewu na plon żyta ozimego Bartosz	Brasetto F ₁	Domir	Palazzo F ₁	
	termin siewu	22.09.2010 r.	85,3	74,1	83,7
		06.10.2010 r.	98,2	82,2	84,0
2.	Wpływ obniżonej ilości wysiewu na plon jęczmienia ozimego	Bartosz			
	gęstość wysiewu w szt/m ²	a ₁	a ₂		
		150	91,3	110,0	
		200	98,6	118,2	
		250	100,6	110,1	
300	96,1	112,2			

Doświadczenia łanowe i demonstracje

Lp.	Temat doświadczenia	Plon dt/ha	
1.	Kolekcja 47 odmian rzepaku ozimego/ Plonowanie rzepaku ozimego	średnia	38,4
		w tym: PR46W20F ₁	48,6
		ES Mercure	40,6
		odmiany populacyjne Arot	48,5
		Monolit	48,8
2.	Wpływ obniżonej ilości wysiewu – 20 szt/m ² na plon rzepaku ozimego	wysiew 20 szt/m ²	32,2
3.	Wpływ trzech terminów siewu na plon rzepaku ozimego Visby F ₁	optymalny	38,4
		opóźniony	34,2
		b.późny	27,7
4.	Demonstracja stosowania w rzepaku ozimym Casoar	warianty:	
		bez ochrony	29,5
		fungicydy wiosną + kwitnienie	33,9
		kwitnienie	31,3
		wiosna	24,3
jesienią + wiosną + kwitnienie	26,1		
5.	Wpływ nawożenia siarką na plon rzepaku ozimego	Visby F ₁	72,5
		Casoar	62,1
6.	Agrotechnika 4 odmian rzepaku ozimego	średnia	40,1
		Chagall	41,9
		Goya	39,4
		NK Speed F ₁	41,8
		PR46W20 F ₁	37,2

8.	Wpływ terminu siewu, gęstości wysiewu, nawożenia mineralnego i zastosowania biostymulatora Nano Gro na plon i jakość ziarna pszenicy ozimej Muszelka	<u>termin siewu:</u> wczesny optymalny <u>gęstość wysiewu:</u> 250 szt/m ² 300 szt/m ² 350 szt/m ² 450 szt/m ² <u>nawożenie mineralne azotem:</u> 130 kg N/ha 170 kg N/ha 170 kg N/ha + S <u>wpływ biostymulatora:</u> zaprawione nasiona oprysk	68,4 73,5 68,4 77,5 73,5 84,0 77,9 76,2 74,0 79,5 77,7
6.	Kolekcja 25 odmian pszenicy ozimej	średnia w tym: Smaragd Kampana Bellenus Forkida	67,8 78,7 90,2 89,8 87,2
7.	Plonowanie pszenicy ozimej na stanowisku po burakach – opóźniony termin siewu	Figura Muszelka	56,1 76,2
8.	Agrotechnika jęczmienia ozimego – 5 odmian	średnia w tym: Metaxa Merle Bartosz Bażant Meridian	71,2 73,8 73,2 66,2 66,1 76,6
9.	Ocena przydatności biostymulatorów w łagodzeniu stresu monokulturowego na przykładzie pszenicy jarej Monsun	Monsun	55,8
10.	Kolekcja 15 odmian buraka cukrowego	średnia w tym Luzon Finezja	724 773 784
11.	Uprawa odmian jęczmienia jarego z zastosowaniem biostymulatorów	Victoriana KWS Olof	47,4 50,7

Niesprzyjające warunki pogodowe w okresie jesiennym wpłynęły negatywnie na stan roślin, w wielu miejscach pola wyglądały bardzo niekorzystnie. Brak śniegu, duże różnice temperatur między dniem, a nocą spowodowały zjawisko wysmalania, a także erozji wietrznej, głównie tam gdzie rośliny uprawiane są na wzniesieniach. Na naszych polach stan roślin zaraz po zimie i roztopach śniegu był dobry, straty roślin minimalne, z wyjątkiem miejsc zalanych i zagniecionych jeszcze jesienią. Uszkodzenia liści były małe, a porażenie roślin przez choroby było nieznaczne. Na zbożach ozimych w niewielkich ilościach występowała pleśń śniegowa. Stan roślin (zwłaszcza rzepaku) wyraźnie pogorszył się w czasie lutowo – marcowych mrozów i przymrozków z wiatrami. Rozwój roślin był powolny i opóźniony, przyspieszenie przyrostów nastąpiło dopiero na początku kwietnia. Pojawienie się śniegu w pierwszych dniach maja nie spowodowało znacznych uszkodzeń w oziminach – pszenica i pszenżyto zostały jedynie przyciśnięte ciężarem śniegu do ziemi, nie miało to żadnego wpływu na ich dalszy rozwój. Natomiast rośliny rzepaku straciły turgor w komórkach, łodygi popękały na skutek rozsadzenia przez mróz na wysokości kilkunastu centymetrów nad ziemią. Najdorodniejsze rośliny popękały najbardziej.

Plony roślin uzyskane z tegorocznych doświadczeń były zróżnicowane. Plony pszenic ozimych i jarych były średnio niższe niż te uzyskiwane w latach poprzednich. Plon pszenżyta, żyta i jęczmienia ozimego był zadowalający. Średnio uzyskaliśmy plony wyższe niż w latach 2008-2010. Jakość ziarna zbóż była mało zadowalająca (niska zawartość białka, liczba opadania, ziarno niewyrównane). W niekorzystnym dla rzepaku roku późny siew, zła pogoda, brak zwalczania chorób uzyskaliśmy średnio 43,8 dt/ha, plon był niski, ale jednak o 3 dt/ha wyższy niż w roku 2010.

Średnie plony w województwie opolskim w 2011r.

Lp.	Gatunek	Zasiewy * [ha]	Data rozpoczęcia zbioru	Plon [dt/ha]			Data zakończenia zbioru
				średni	min	max	
1.	Zboża ogółem	267871	13.07.2011	xxx	xxx	xxx	31.08.2011
1.1.	Pszenica ozima	122095	19.07.2011	54,6	45	70	31.08.2011
1.2.	Pszenica jara	13395	19.07.2011	46,2	31	70	31.08.2011
1.3.	Żyto	18002	19.08.2011	36,4	25	55	26.08.2011
1.4.	Jęczmień ozimy	20500	22.06.2011	50,5	35	65	09.08.2011
1.5.	Jęczmień jary	39198	13.07.2011	41,1	30	55	26.08.2011
1.6.	Pszenżyto ozime	16631	17.07.2011	47,0	30	70	26.08.2011
1.7.	Owies	7113	20.07.2011	37,2	25	48	31.08.2011
1.8.	Mieszanki zbożowe	29129	17.07.2011	37,8	25	50	31.08.2011
1.9.	Mieszanki zbożowo- strączkowe	1808	04.08.2011	35,3	25	45	24.08.2011
2.	Rzepak	61774	08.07.2011	xxx	xxx	xxx	26.08.2011
2.1.	Rzepak ozimy	61558	08.07.2011	29,0	20	40	09.08.2011
2.2.	Rzepak jary	216	30.07.2011	19,9	14	35	26.08.2011
3.	Buraki cukrowe	10627	13.09.2011	596,0	450	700	02.12.2011
4.	Ziemniaki	15952	30.07.2011	284,7	180	450	03.11.2011
5.	Kukurydza	51336	22.08.2011	xxx	xxx	xxx	25.11.2011
5.1.	na zielonkę	16545	22.08.2011	552,3	375	700	15.10.2011
5.2.	na ziarno	34791	08.09.2011	97,3	80	120	25.11.2011

* powierzchnia zasiewów z wszystkich powiatów oprócz powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – brak danych od inspektora terenowego

B. Produkcja zwierzęca

Plan zadań doradczych z zakresu produkcji zwierzęcej na 2011r.

Lp.	Temat	Plan	Realizacja
1.	Świadczenie usług doradczych w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności /c-c/.	8	8
2.	Prowadzenie doradztwa w gospodarstwach rolnych w zakresie poprawy dobrostanu i ochrony zwierząt zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności /c-c/.	12	12
3.	Doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania środków finansowych z PROW na lata 2007-2013 dla gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.	12	12
4.	Organizacja szkoleń dla rolników z zakresu produkcji zwierzęcej.	11	13
5.	Popularyzacja i nadzór nad programami rolnośrodowiskowymi w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą.	12	12
6.	Sporządzanie dawek pokarmowych TMR z zastosowaniem wozów paszowych.	10	11
7.	Poprawa organizacji pracy oraz wyników ekonomicznych w gospodarstwach, które skorzystały z funduszy strukturalnych.	13	12
RAZEM		78	80
Konkursy			
1.	Konkurs SUPERMLEKO	11	11
2.	Konkurs – ferma bydła	5	5
3.	Konkurs – producent i hodowca trzody chlewnej	4	3
RAZEM		20	19

1. Sporządzono sprawozdanie roczne za 2010r. oraz plan działalności wdrożeniowo – upowszechnieniowej na 2011r. dla pracowników terenowych.
2. Opracowano i przekazano dla Terenowych Zespołów Doradztwa instrukcje i karty dokumentacyjne do wdrożeń:
  - Świadczenie usług doradczych w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności /c-c/.
  - Prowadzenie doradztwa w gospodarstwach rolnych w zakresie poprawy dobrostanu i ochrony zwierząt zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności /c-c/.
  - Doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania środków finansowych z PROW na lata 2007-2013 dla gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą.
  - Organizacja szkoleń dla rolników z zakresu produkcji zwierzęcej.
  - Popularyzacja i nadzór nad programami rolnośrodowiskowymi w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą.
  - Sporządzanie dawek pokarmowych TMR (ang. total mixed ration – całkowicie wymieszana dawka) z zastosowaniem wozów paszowych.

- Poprawa organizacji pracy oraz wyników ekonomicznych w gospodarstwach, które skorzystały z funduszy strukturalnych.
3. W ramach promocji Polskiego Towarzystwa Rybackiego Oddział Opole oraz Lokalnej Grupy Rybackiej „Opolszczyzna” Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wykonał banner promujący działanie LGR. Ponadto przygotowano gablotę informacyjną, zawierającą dane na temat rybactwa na terenie Opolszczyzny oraz działań Lokalnej Grupy Rybackiej „Opolszczyzna”.
4. Zrealizowano zadania wdrożeniowe:
- Świadczenie usług doradczych w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności,
  - Prowadzenie doradztwa w gospodarstwach rolnych w zakresie poprawy dobrostanu i ochrony zwierząt zgodnie z zasadami wzajemnej zgodności,
  - Doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania środków finansowych z PROW na lata 2007-2013 dla gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą ,
  - Organizacja szkoleń dla rolników z zakresu produkcji zwierzęcej ,
  - Popularyzacja i nadzór nad programami rolnośrodowiskowymi w gospodarstwach prowadzących produkcję zwierzęcą,
  - Sporządzanie dawek pokarmowych TMR z zastosowaniem wozów paszowych,
  - Poprawa organizacji pracy oraz wyników ekonomicznych w gospodarstwach, które skorzystały z funduszy strukturalnych.
5. Zorganizowano:
- konferencję Rybacką wspólnie z Polskim Towarzystwem Rybackim Oddział Opole oraz Lokalną Grupą Rybacką „Opolszczyzna”, w której udział wzięło 60 osób.

- konferencję nt.: „Chów i hodowla trzody chlewnej” zorganizowaną wspólnie z Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS Filia Opole. W spotkaniu wzięło udział 70 osób.

- konferencję nt.: „Dostosowanie gospodarki pasiecznej do zmieniających się warunków środowiskowych – korzyści i zagrożenia” zorganizowaną wspólnie z Wojewódzkim Związkiem Pszczelarzy Oddział Opole oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Opolskiego. W spotkaniu uczestniczyło 120 osób.

- z firmą Blattin szkolenie z zakresu chowu i hodowli bydła mlecznego. Tematyka szkolenia:
  - „AMINOPLUS – źródło białka o wysokiej wydajności, chroniona śruta sojowa”
  - „Obecna sytuacja soi na rynku światowym”
  - „Żywienie krów mlecznych i ich dobrostan”
  - „Jak uzyskać dodatkowe korzyści ze śruty sojowej”
- XIII Edycję Wojewódzkiego Konkursu Supermleko 2011. Laureatami zostali:
  - W kategorii I – obejmującej gospodarstwa produkujące powyżej 9 tys. do 54 tys. litrów mleka w okresie trwania konkursu - rocznie do 108 tys. litrów.
    - I miejsce – Krystian Turke - Nowy Browiniec, pow. prudnicki, gm. Lubrza – OSM Prudnik
    - II miejsce – Józef Piechota - Gašiorowice, pow. strzelecki, gm. Jemielnica – SM Rolników Śląskich w Kadłubie
    - III miejsce – Józef Prukop - Staniszcze Wielkie, pow. strzelecki, gm. Kolonowskie – SM Rolników Śląskich w Kadłubie
  - W kategorii II – obejmującej gospodarstwa produkujące powyżej 54 tys. do 150 tys. litrów mleka w okresie trwania konkursu - rocznie do 300 tys. litrów.
    - I miejsce – Krzysztof Barton - Wróblin, pow. prudnicki, gm. Głogówek – OSM Głubczyce
    - II miejsce – Martin Drescher - Zielina, pow. krapkowicki, gm. Strzeleczy – OSM Prudnik
    - III miejsce – Reinhard Wollny - Nowa Wieś, pow. prudnicki, gm. Biała – OSM Prudnik
  - W kategorii III – obejmującej gospodarstwa produkujące powyżej 150 tys. litrów mleka w okresie trwania konkursu - rocznie powyżej 300 tys. litrów.
    - I miejsce – Józef Zawada - Gorzów Śląski, pow. oleski, gm. Gorzów Śląski – OSM Olesno
    - II miejsce – Daniel Schmidtko - Kędzierzyn-Koźle, pow. kędzierzyńsko-kozielski, gm. Kędzierzyn-Koźle – OSM Głubczyce
    - III miejsce – GR Jan Kałka - Osiek, pow. strzelecki, gm. Strzelce Opolskie – ZOTT Opole
  - Nagroda specjalna za dotychczasowe osiągnięcia w produkcji mleka oraz warunki środowiskowe gospodarstwa – Stadnina Koni Prudnik – Wierzbiec, pow. prudnicki, gm. Prudnik – ZOTT Opole

6. W dniu 18.03.2011r. odbyło się spotkanie dotyczące podsumowania wyników oceny wartości użytkowej bydła mlecznego za rok 2010 zorganizowane przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Opolu.
7. Specjaliści zootechnicy uczestniczyli w:
  - szkoleniu dla promotorów kukurydzy,
  - konferencji „Wsparcie europejskie na rozwój obszarów zależnych od rybactwa w województwie Opolskim”,
  - szkoleniu „Technologia chowu bydła mlecznego z uwzględnieniem prawidłowego żywienia”,

- w VIII Regionalnej Wystawie Zwierząt Hodowlanych oraz Maszyn i Urządzeń Rolniczych w Opolu-Bierkowicach,
  - Dożynkach Wojewódzkich w Praszce.
8. W celu popularyzacji zagadnień z produkcji zwierzęcej opracowano 9 artykułów, które ukazały się w Kurierze Rolniczym.
  9. Przeprowadzono lustracje kart dokumentacyjnych i gospodarstw wdrożeniowych w Głubczycach, Kluczborku i Strzelcach Opolskich.
  10. Zgłoszono gospodarstwo Pana Leszka Polaka z Zielęcic do Ogólnopolskiego Konkursu na Producenta i Hodowcę Trzody Chlewnej 2011r. oraz gospodarstwa: Pana Rolanda Panicza z Kadłuba Turawskiego i Pana Henryka Stanosska z Kuniowa do Konkursu na Fermę i Hodowcę Roku 2011 Bydła Mlecznego i Mięsnego organizowanego przez Ogólnopolskie Czasopismo Specjalistyczne „Bydło” oraz „Trzoda Chlewna”.
  11. Dla potrzeb doradztwa z produkcji roślinnej w laboratorium OODR-u wykonano pełną analizę podstawową i obliczono wartość pokarmową w 133 próbach kiszzonek.

C. Grupy tematyczne

Na 2011 rok zaplanowano współpracę z 58 grupami tematycznymi producentów rolnych:

- **1 z produkcji miodu i produktów pszczelarskich** zrzeszającą 10 pszczelarzy posiadających 300 rodzin, ściśle współpracującą ze związkiem pszczelarzy liczącym 54 członków. Rasy matek na terenie Opolszczyzny to przede wszystkim Krainka, spotkać można również pszczołę Kaukaską, Środkowo-Europejską Asta, linię pszczół Bukwasty oraz linię Włoską.

Działania podjęte w grupie:

- zakupy leków z dopłatą od ARR,
- doradztwo indywidualne dla 10 pszczelarzy i innych z poza grupy na temat m.in.: doboru matek, profilaktyka zdrowotna, szkolenia specjalistyczne, doradztwo technologiczne, metody i sposoby pozyskiwania miodu, zabezpieczenia na zimę, dożywiania, wiosennych prac przy ulach,
- uczestnictwo w konferencji „Dostosowanie gospodarki pasiecznej – korzyści i zagrożenia”.

- **1 z uprawy truskawek wysokiej jakości** skupiającą 12 członków. Powierzchnia uprawy truskawek – 10,10 ha.

Oceniając wegetację i plonowanie truskawek w sezonie 2011 można stwierdzić, że był to rok nienajgorszy dla plantatorów. Stosunkowo niskie opady w kwietniu, maju, a zwłaszcza w czerwcu wpłynęły na spadek plonu odmian średnio-wczesnych i późnych. Zdrowotność plantacji i owoców była bardzo dobra. Na wielu plantacjach nie wykonano żadnych oprysków grzybobójczych, ponieważ nie było potrzeby. Niestety niska wilgotność gleby wpłynęła na przyspieszenie i ograniczenie plonowania. Mniejsza ilość owoców sprzedawała się bardzo

dobrze, a spadek cen hurtowych i detalicznych był umiarkowany. Opady z końca czerwca zdecydowanie poprawiły bilans wody w glebie, co teraz dobrze rokuje plantacjom o plonie w roku następnym.

Działania podjęte w grupie:

- doradztwo indywidualne i grupowe dotyczące preferowanych odmian na sprzedaż bezpośrednią, zabezpieczenia plantacji przed chorobami, metod zwiększania plonowania, okrywanie roślin na zimę włókniną (szkody mrozowe), zmiany techniki ochrony z opryskiwania płaskiego na opryskiwanie belką „Fragaria” (z trzech stron),
- szkolenia dotyczące korzyści uprawy odmian deserowych, odmian późnych. Grupa jest zaopatrywana przez specjalistyczne ulotki i materiały opracowane przez OODR Łosiów.
- propagowanie nawodnienia, wprowadzenie do praktyki ochrony przed chorobami przy pomocy nawozów dolistnych,
- wprowadzenie sprzedaży owoców w opakowaniach jednostkowych,
- wspólny zbył owoców,
- pobranie i dostarczanie prób glebowych do laboratorium Ośrodka,
- uczestnictwo w seminarium „Czynniki wpływające na plonowanie truskawek”.

— **1 z produkcji zbóż metodami ekologicznymi**, w skład której wchodzi 6 gospodarstw rolnych z certyfikatem zgodności ekologicznej. Areał upraw ekologicznych w grupie – 57,14 ha. Główne uprawy: pszenica, orkisz, żyto, mieszanka zbożowo-strączkowa, jęczmień.

Działania podjęte w grupie:

- opracowanie wniosków o płatności obszarowe i rolnośrodowiskowe,
- doradztwo bieżące w zakresie: rolnictwa ekologicznego, dyrektyw unijnych, zasad prowadzenia rejestru rolnośrodowiskowego, procedur stosowania odstępstw od produkcji ekologicznej i kontroli gospodarstw,
- dostarczanie prasy fachowej (Agrobazar, Agroserwis, Kurier Rolniczy, Wiadomości Rolnicze).
- dodatkowo przeprowadzono lustrację łąk w celu możliwości przystąpienia gospodarstw do nowego pakietu rolnośrodowiskowego „Ekstensywne Trwałe Użytki Zielone”,
- przeprowadzono szkolenia na temat produkcji ekologicznej,
- w dniu 24.03.2011r. w Łosiovie udział członków grupy w seminarium „Współczesne rolnictwo ekologiczne – aktualny stan w województwie opolskim, certyfikacja, kontrola, możliwości rozwoju”,
- udział w spotkaniu rolników ekologicznych i doradców z krajów basenu morza Bałtyckiego – program BeRAS Polski Klub Ekologiczny – Gliwice, 28.03.2011r.,
- uczestnictwo w Targach Ogrodniczych Wiosna Kwiatów oraz w Dniach Otwartych Drzwi,

- uczestnictwo w seminarium „Współczesne rolnictwo ekologiczne”,
  - uczestnictwo w seminarium „Gospodarstwo Rolne Przyjazne Środowisku. Odnawialne Źródła Energii”.
- **14 z produkcji pszenicy jakościowej** zrzeszających 118 rolników. Powierzchnia uprawy wynosi 3030 ha. Dominują odmiany Naridana, Smuga, Ludwig, Quebon, Turkis, Zobel, Potencjal, Mulan, Brillant, Zyta, Bogatka. Plantacje prowadzono według technologii intensywnej, tzn. wysiew 350 ziaren/m², nawożenie azotem 170-200 kg/ha oraz nawozy fosforowe i potasowe w zależności od analiz glebowych, fungicydy 2-3 razy w zależności od warunków pogodowych. Średni plon u producentów skupionych w Grupach Tematycznych wyniósł 55 – 65 dt/ha.
- Działania podjęte w grupie:
- szkolenia polowe i specjalistyczne,
  - doradztwo technologiczne i nawozowe (program NAWSALD),
  - rozprowadzeniu Kuriera Rolniczego,
  - wykonanie kalkulacji kosztów produkcji pszenicy,
  - opracowywanie wniosków o płatności obszarowe i rolnośrodowiskowe,
  - opracowanie uproszczonej kalkulacji ekonomicznej,
  - udział grupy tematycznej w podsumowaniu działalności terenowej
  - wyjazdy szkoleniowe na pole doświadczalne w Łosiowie,
  - uczestnictwo w Targach Ogrodniczych Wiosna Kwiatów oraz w Dniach Otwartych Drzwi,
  - uczestnictwo w turnieju „Złota Kosa 2011”,
  - uczestnictwo w konferencji „Złoty Kłos 2010”.
- **6 z produkcji rzepaku ozimego** o łącznej powierzchni upraw 704,05 ha. Liczba uczestników grupy tematycznej – 50 osób. Preferowane odmiany w województwie opolskim to m.in.: Californium, Aviso, Lisek, Caspar, mieszańce PR-45 i PR-46, Kronos F1, Nelson F1, Taurus Odmiany zalecane do wczesnego siewu to: Galileo, Kadore, Ladoga, Horus, Xenon, NK Emax, a zalecane do późnego siewu to: Exagone, Exocet, NK Petrol, PR 46W31, Titan, Visby. Stosowane dawki przy nawożeniu: azot 120-140 kg/ha, fosfor 80-100kg/ha, potas 80-120 kg/ha. Do zwalczania chwastów w rzepaku stosowano najczęściej: Command 360 CS, Butisan 500 SC, Butisan Star 416 SC, Kalif 400 SC, Galera 334 SL. W celu ochrony przed chorobami stosowano: Carama 60 I, Horizon 250 EW, Karben 500 SC, Pictor 400 SC, Topsin M 500 SC. Szkodniki zwalczano: Patriot 2,5 EC, Fastach 100 EC, Fury 100 EW, Cyperkil Super 25 EC. Średni plon u producentów skupionych w Grupach Tematycznych wyniósł 32 – 37 dt/ha.
- Działania podjęte w grupie:
- doradztwo bieżące w zakresie doboru odmian, nawożenia, płodozmianu, wymiany materiału siewnego oraz korzystania z dopłat w ramach pomocy de minimis,

- pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych,
- rozprowadzanie Kuriera Rolniczego,
- udział w szkoleniach z zakresu cross compliance,
- uczestnictwo w Targach Ogrodniczych Wiosna Kwiatów oraz w Dniach Otwartych Drzwi,
- uczestnictwo w konferencji Euro Raps 2011.

— **1 z uprawy buraków cukrowych** licząca 15 osób. Powierzchnia uprawy wynosi 131,40 ha. Z powodu złej pogody siew buraków uległ opóźnieniu, a niektóre plantacje przesiano. Na glebach zwięzłych i gliniastych przy ciągłych opadach deszczu obserwowano opóźniony rozwój i uszkodzenia. Średni plon u producentów skupionych w Grupach Tematycznych wyniósł około 600 dt/ha. Odmiany stosowane w ramach grupy tematycznej to:

- Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego – Jagoda Rh, Janosik Rh,
- Wielkopolska Hodowla Buraka Cukrowego – Boryna,
- SESVanderHave – Giraf, Leopard,
- Danisco – Imperial, Casino,
- Strube Dieckmann – Carlos, Jonas,
- Syngenta – Tizana, Ruveta
- KWS SAAT AG – Newenka, Esperanza.

Działania podjęte w grupie:

- doradztwo bieżące na temat doboru odmian, nawożenia, płodozmianu itp.,
- pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych,
- rozprowadzanie Kuriera Rolniczego,
- uczestnictwo w konferencji wraz z warsztatami polowymi „Dzień Buraka” (prezentacja 15 odmian).

— **2 producentów kukurydzy na ziarno** licząca 14 uczestników. Powierzchnia uprawy wynosi 318 ha. Odmiany: Zidane, Opoka, LG-3216, Delitop, Celive, Cenzus. Przy nawożeniu: polifoska 300 kg/ha, saletra 300 kg/ha, obornik 25 t/ha. Dominowały odmiany firm: KWS, KOSMO, PIONEER. Średni plon u producentów skupionych w Grupach Tematycznych wyniósł 80 – 170 dt/ha. Zebrano 75% areалу.

Działania podjęte w grupie:

- doradztwo bieżące na temat doboru odmian, nawożenia, płodozmianu itp.,
- pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych,
- rozprowadzanie Kuriera Rolniczego,
- pobieranie próbek glebowych w celu przystąpienia do programu rolnośrodowiskowego – pakiet 1.1,
- udział w szkoleniu z zakresu cross compliance,

- uczestnictwo w Targach Ogrodniczych Wiosna Kwiatów oraz w Dniach Otwartych Drzwi,
  - uczestnictwo w konferencji Euro Raps 2011,
  - uczestnictwo w warsztatach polowych „Dzień Kukurydzy” na terenie Zakładu Rolno-Uslugowego ‘Janów’ (kolekcja 104 odmian kukurydzy z 16 firm nasiennych).
- **1 z produkcji jęczmienia paszowego**, w skład której wchodzi 10 osób. Powierzchnia uprawy wynosi 53,69 ha. Najczęściej wysiewane odmiany to: Scarpia, Epoque, Lomerit, Bażant, Traminer, Maybrit. Rolnicy zastosowali jesienne nawożenie ok. 150 – 200 kg/ha Polifoski 8 lub Polifoski Maks oraz Amofoska. W 6 gospodarstwach z grupy prowadzona jest rachunkowość rolna w systemie FADN. Średni plon u producentów skupionych w Grupach Tematycznych wyniósł 45 – 70 dt/ha.

Działania podjęte w grupie:

- doradztwo bieżące,
  - pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych, dopłat do materiału siewnego,
  - rozprowadzanie Kuriera Rolniczego,
  - przekazanie biuletynów PDO w celu wykorzystania ich podczas doboru odmian jęczmienia.
- **1 producentów biomasy na cele energetyczne z trwałych użytkach zielonych**, w skład której wchodzi 8 osób.

Ciągły wzrost niezagospodarowanych trwałych użytków zielonych z powodu malejącego pogłowia bydła, a z drugiej strony rosnące zapotrzebowanie na pozyskiwanie energii z źródeł odnawialnych powoduje wzrost zainteresowania wykorzystaniem biomasy na cele energetyczne.

W ramach grupy tematycznej prowadzone są następujące działania:

- informowaniu rolników na temat:
  - intensywnego użytkowania łąk nie posiadających wartości przyrodniczej,
  - wykorzystania uzyskanej biomasy na cele energetyczne
  - zrównoważonego użytkowania łąk cennych przyrodniczo
  - możliwościach dofinansowania podejmowanych na nich działań agrotechnicznych z PROW 2007 – 2013 oraz z organizacji pozarządowych,
  - renaturalizacji łąk zdegradowanych,
  - tworzenia biogazowni,
- doradztwo i pomoc w sporządzaniu wniosków: dopłaty bezpośrednie, programy rolnośrodowiskowe i inne w ramach PROW 2007-2013, pomoc w opracowaniu planów rolnośrodowiskowych oraz rejestrów działań agrotechnicznych,
- organizacja szkoleń na temat odnawialnych źródeł energii w tym głównie biomasy,

- uczestnictwo w konferencji „Produkty uboczne biomasy – możliwości wykorzystania”.
- **1 producentów ziemniaka**, do której należy 3 uczestników. Powierzchnia uprawy wynosi 95,5 ha. Członkowie grupy zajmują się produkcją ziemniaków jadalnych i przemysłowych, przeznaczonych na chipsy. Z odmian jadalnych dominują odmiany Eldena, Jelly, Vineta, z odmian „chipsowych” dominują odmiany Saturna, Lady Roseta, Tomensa. Ziemniaki uprawiane są na klasie gleb IVa, IVb i V.
- Działania podjęte w grupie:
- doradztwo bieżące,
  - pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych,
  - rozprawianie Kuriera Rolniczego.
- **6 z produkcji mleka** zrzeszających 85 hodowców, utrzymujących 2336 szt. krów.
- Działania podjęte w grupie:
- doradztwo w zakresie poprawy stanu zdrowotności i żywienia zwierząt, budowy i modernizacji budynków inwentarskich,
  - sporządzenie planów i wniosków w celu pozyskiwania środków finansowych na modernizację gospodarstw z PROW 2007 -13.
  - wykonanie badania wymion na Mastitis,
  - zdiagnozowanie dojarek,
  - wykonanie badań laboratoryjnych pasz,
  - zbilansowanie dawek pokarmowych,
  - szkolenia specjalistyczne,
  - wykonywanie analiz ekonomicznych gospodarstw,
  - uczestnictwo w XIII edycji Wojewódzkiego Konkursu „Supermleko 2011”.
- **9 z produkcji trzody chlewnej** liczących 98 hodowców, utrzymujących 26000 szt. trzody chlewnej. W tym 1672 szt. macior.
- Działania podjęte w grupie:
- doradztwo w zakresie budowy i modernizacji budynków inwentarskich,
  - sporządzanie wniosków o dopłaty obszarowe, dopłaty do materiału siewnego, prowadzenie rejestrów działań rolnośrodowiskowych,
  - sporządzenie wniosków i dokumentacji niezbędnych do pozyskania środków finansowych na modernizację gospodarstw,
  - szkolenia z zakresu dobrostanu, żywienia, efektywności chowu oraz zagrożeń zdrowotnych zwierząt, PROW 2007-13.
  - wykonanie badań na ciążę u macior,
  - przeprowadzenie badań mięsności tuczników,
  - badania laboratoryjne pasz,

- zbilansowanie dawek pokarmowych,
- prowadzenie analiz ekonomicznych, kalkulacji kosztów produkcji zwierzęcej (na koniec II kwartału ceny tuczników to ok. 4,5 – 4,6 zł/kg, a prosięta 220 – 240 zł/para),
- ocena gospodarstw w zakresie cross compliance,
- prowadzenie rachunkowości unijnej w systemie FADN,
- opracowanie planów inwestycyjnych na kredyty preferencyjne (modernizacja obiektów, zakup maszyn rolniczych i użytków rolnych),
- uczestnictwo w konferencji „Chów i hodowla trzody chlewnej”.

— **1 z działalności ogrodniczej** skupiająca 6 ogrodników. Powierzchnia uprawy wynosi 21 ha. Kierunki upraw: warzywa (marchew, pietruszka, cebula, por, seler, burak ćwikłowy) oraz ziemniaki wczesne. Warzywa sprzedawane są w formie sprzedaży bezpośredniej, na targowiskach, do kiosków warzywnych lub na giełdzie towarowej. W gospodarstwach następuje wstępne przygotowanie do sprzedaży w postaci: płukania, czyszczenia, sortowania i pakowania warzyw.

Działania podjęte w grupie:

- doradztwo bieżące na temat doboru odmian, nawożenia itp.,
- pomoc w sporządzaniu wniosków obszarowych i rolnośrodowiskowych,
- rozprowadzanie Kuriera Rolniczego,
- informacje dotyczące minimalnych wymagań wzajemnej zgodności (cross compliance),
- szkolenia organizowane przez OODR oraz inne instytucje pracujące na rzecz rolnictwa,
- udział w szkoleniach dla producentów warzyw (firmy Scotts, Agrimpex, Bejo Zaden Poland),
- udział w konkursie „Wzorowy Ogródnik”.

— **3 z zakresu higieny i estetyki zagród** skupiające 30 osób.

Spotkania w grupie prowadzone są w zależności od potrzeb i zainteresowań uczestników grupy.

Działania podjęte w grupie:

- pielęgnacja ogródków przydomowych,
- pielęgnowanie krzewów ozdobnych,
- projektowanie ogrodów,
- pielęgnacja, wykaszanie i zakładanie trawników,
- pielęgnacja krzewów, przycinanie i formowanie koron,
- szkolenia,
- pokaz i degustacja ciast regionalnych,
- pokaz florystyczny (święteczny i okolicznościowy),

- współpraca z samorządami gmin i innymi organizacjami,
- doradztwo w zakresie pozyskania funduszy na odnowę wsi w konkursie „Działaj Lokalnie” realizowanego przez Amerykańską Akademię Filantropii przy współudziale LGD,
- udział w III edycji konkursu „Ekozagroda”.

— **3 z zakresu promocji zdrowego stylu życia**, liczące 30 osób.

Działania podjęte w grupie:

- szkolenia,
- seminaria wyjazdowe,
- aerobik, gimnastyka, basen
- cotygodniowe ćwiczenia w terenie (Nordic Walking),
- udział w pokazie „Estetyka życia”.

— **3 z zakresu agroturystyki**, liczące 22 rolników.

Działania podjęte w grupie:

- szkolenia z zakresu agroturystyki,
- doradztwo indywidualne i grupowe na temat: bieżących informacji prawnych, pozyskiwania funduszy UE na rozwój gospodarstw, sposoby reklamowania bazy noclegowej, produktu tradycyjnego, sprzedaży bezpośredniej itp.,
- udział w targach i jarmarkach,
- wypełnienie ankiet agroturystycznych do stron internetowych: www.oodr.pl, www.opolska-wies.pl, www.umwo.opole.pl,
- udział w konkursie Agro-Eko-Turystycznym „Zielone Lato 2011”,
- uczestnictwo w konkursie na pamiątnik, wspomnienie i wypowiedź Pt. „Pamiątnik agroturystyki”.

— **3 grupy tematyczne Tradycyjny Produkt Lokalny**, skupiające 27 uczestników.

Zadania podjęte w grupie:

- udział w seminarium „Produkt tradycyjny i lokalny”,
- doradztwo indywidualne na temat identyfikacji tradycyjnych produktów lokalnych,
- doradztwo w zakresie wypełniania wniosków o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych,
- udział podczas Targów Ogrodniczych Wiosna Kwiatów w konkursie „Kulinarne Dziedzictwo Opolszczyzny 2011”,
- uczestnictwo w Dniach Otwartych Drzwi.

— **1 grupa tematyczna – wielofunkcyjny rozwój wsi – Grupa Odnowy Wsi Kujakowice Dolne**

Działania podjęte w grupie:

- udział w realizacji planów rozwoju wsi Kujakowice Dolne,
- udział w spotkaniach i szkoleniach dla liderów,
- pomoc w opracowaniu projektów w celu pozyskania środków z funduszy Unii Europejskiej,
- przystąpienie do konkursu „Działaj Lokalnie” realizowanego przez Amerykańską Akademię Filantropii przy udziale LGD „Dolina Stobrawy” – tytuł projektu „Bawmy się bezpiecznie – poprawa bezpieczeństwa i funkcjonalności świetlicy oraz placu zabaw przy OSP Kujakowice Dolne”,
- pomoc w opracowaniu zmian statutu dla Grupy Odnowy Wsi Kujakowice Dolne, tak aby można było aplikować o środki unijne na odnowę wsi. Pomoc w opracowaniu dokumentacji i wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego.

III. Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ekologii, Ochrony Środowiska i Regionalne Centrum Ekoenergetyki

Zadania realizowano w następujących grupach problemowych:

- A. Program rolnośrodowiskowy i ochrona środowiska.
- B. Proekologiczne metody produkcji rolnej.
- C. Ogrodnictwo, tereny zielone i kształtowanie krajobrazu.
- D. Działalność klubów 4H.
- E. Niekonwencjonalne źródła energii.
- F. Odnowa wsi i rozwój obszarów wiejskich.

Lp.	Zadania – tematy	Plan	Wykonanie
I.	Realizacja przedsięwzięć rolnośrodowiskowych		
1.	Koordinacja programu rolnośrodowiskowego	11	11
2.	Organizacja szkoleń nt. programów rolnośrodowiskowych	11	11
3.	Organizacja konkursu „Gospodarstwo Rolne Przyjazne Środowisku”	1	1
	Etap powiatowy	11	
4.	Nadzór nad prowadzeniem dokumentacji wynikającej z realizacji programów rolnośrodowiskowych – rejestry działań rolnośrodowiskowych	12	12
5.	Organizacja seminarium nt. programu rolnośrodowiskowego dla rolników i doradców rolnośrodowiskowych	1	1

II.	Ekologia i ochrona środowiska		
1.	Prawidłowa gospodarka odpadami – przydomowe oczyszczalnie ścieków, segregacja odpadów	12	12
2.	Współpraca i monitoring istniejących gospodarstw ekologicznych i tworzenie nowych gospodarstw prowadzących produkcję sposobami ekologicznymi	11	11
3.	Organizacja konkursu na „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne” – etap wojewódzki - zgłoszenia	1	1 - zrealizowano – rozdanie nagród podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich – 04.09.2011 r.
	Etap powiatowy – zgłoszenia uczestników	11	zrealizowano
4.	Promocja produktów ekologicznych podczas imprez organizowanych przez OODR w Łosiosie	1	zrealizowano – Wiosna Kwiatów 7/8 maj 2011 r. DOD – 18/19.06.2011 r. Europejskie Targi Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich – 03-04.09.2011 r.
5.	Prowadzenie zeszytów ekologicznych	2	rezygnacja z realizacji zadania
6.	Organizacja seminariów: „Współczesne rolnictwo ekologiczne” „Produkty tradycyjne Opolszczyzny – certyfikacja, marka, promocja”	1	1 – zrealizowano – 24.03.2011 r.
7.	Organizacja szkolenia nt. podstaw rolnictwa ekologicznego	1	nie zrealizowano – brak zgłoszeń rolników
III.	Ogrodnictwo, tereny zielone i kształtowanie krajobrazu		
1.	Zagospodarowanie terenów zielonych w wybranym gospodarstwie lub miejscu użyteczności publicznej	11	11
2.	Zakładanie nowych i kontynuacja istniejących plantacji zielarskich, sadowniczych, ogrodniczych, warzywniczych, roślin ozdobnych	2	2
3.	Organizacja szkoleń tematycznych związanych z produkcją owoców i warzyw zgodnie z zainteresowaniem rolników	2	2
4.	Organizacja targów ogrodniczych „Wiosna kwiatów” – zgłoszenia gospodarstw ogrodniczych	1	1
5.	Współpraca i prowadzenie gospodarstw ogrodniczych i gospodarstw integrowanych	11	11
6.	Organizacja konkursu „Wzorowy Ogrodnik” na etapie powiatowym i wojewódzkim	1	1

	Etap powiatowy – zgłoszenia uczestników	11	
7.	Organizacja konkursu „Eurozagroda”	1	1
IV.	Integracja dzieci i młodzieży wiejskiej – działalność klubów 4H		
1.	Nadzorowanie działalności klubów 4H Woj. Opolskiego. Wsparcie działań w kierunku tworzenia grup dzieci i młodzieży wiejskiej, zakładanie klubów 4H	11	25
2.	Organizacja wojewódzkiego Zlotu Klubów 4H – maj 2011	1	1
	zgłoszenia klubów do udziału w zlocie i konkursie	11	
3.	Organizacja Święta Mikołajkowego – grudzień 2010 – udział klubów z rejonu , przygotowanie do konkursu	1	1
	zgłoszenia klubów do udziału w zlocie i konkursie	11	
4.	Organizacja konkursów podczas imprez organizowanych przez OODR w Łosiu – „Nasze strachy na wróble” podczas Targów Europejskich	1	1
5.	Tworzenie ścieżek dydaktycznych	4	4
6.	Ogólnopolski Zlot Dzieci i Młodzieży z Klubów 4H	1	1
V.	Odnawialne Źródła Energii		
1.	Rozwój odnawialnych źródeł energii w kierunku ochrony środowiska i zasobów naturalnych – Regionalne Centrum Ekoenergetyki	1	1
2.	Prowadzenie Punktów Informacyjnych OZE	11	11
VI.	Odnowa wsi i rozwój obszarów wiejskich		
1.	Działalność Grup Odnowy Wsi i współpraca w zakresie realizacji zadań zgodnie z „Planem Odnowy Wsi”	11	11
2.	Działalność Lokalnych Grup Działania i współpraca w zakresie realizacji zadań zgodnie z „Lokalną Strategią Rozwoju”	11	11
3.	Organizacja Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich – udział wystawców z kraju i zagranicy	1	1
	Zgłoszenia uczestników z rejonów	11	
4.	Promocja sprzedaży bezpośredniej jako dodatkowego źródła dochodu w gospodarstwie, podczas imprez organizowanych przez OODR w Łosiu (DOD, Targi Ogrodnicze)	2	Zrealizowano – 7/8 maj 2011 – Wiosna Kwiatów, 18/19 czerwca 2011 r. - DOD
	Zgłoszenia uczestników z rejonów	11	

5.	Organizacja konkursu „Na najaktywniejszego lidera społeczności wiejskiej” – etap wojewódzki do konkursu krajowego „Kryształowej Koniczyzny”	1	1
	Etap powiatowy – zgłoszenia uczestników	11	
VII.	Działalność grup tematycznych	11	11
VIII.	Prowadzenie gospodarstw wdrożeniowych – spełnienie Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej	11	11
Zadania dodatkowe			
1.	Wymiana międzynarodowa dzieci i młodzieży z Klubów 4H	1	Zrealizowano – wyjazd do Stanu Indiana 6 uczestników wymiany.

A. Program rolnośrodowiskowy i ochrona środowiska.

1. Koordynowano i nadzorowano programy rolnośrodowiskowe w świetle zmieniających się aktów prawnych.
2. Współpracowano z Urzędami Gmin, Stowarzyszeniami, Starostwem Powiatowym, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie programów rolnośrodowiskowych.
3. W ramach działania „Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt” sporządzono:
  - 607 wniosków kontynuacyjnych,
  - 232 nowych wniosków,
  - 102 aktualizacje planów,
  - 337 nowych planów,
  - 83 rejestry działań rolnośrodowiskowych,
  - 138 planów nawozowych.
4. Nadzorowano i koordynowano szkolenia uzupełniającego dla doradców rolnośrodowiskowych z zakresu „Zmiany w Programie rolnośrodowiskowym w ramach PROW 2007 – 2013”
5. Opracowano 6 przykładów dobrych praktyk rolnośrodowiskowych w gospodarstwach rolnych z województwa opolskiego, celem promocji Programu rolnośrodowiskowego objętego PROW 2007-2013 w formie opracowania książkowego na potrzeby MriRW.
6. Dla specjalistów rejonowych zorganizowano wyjazdy szkoleniowe nt.: „Doświadczenia z realizacji Programu rolnośrodowiskowego – współpraca zaangażowanych instytucji” oraz pn. Promocja realizacji Pakietu 6 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie”
7. Zorganizowano 35 szkoleń dla 868 uczestników na temat programów rolnośrodowiskowych, podczas których poruszano tematykę dotyczącą zasad

funkcjonowania oraz zmian w programie. Omawiano założenia programu i cel Działania oraz zobowiązania wynikające z realizacji poszczególnych pakietów i wariantów oraz konsekwencje nieprzestrzegania zobowiązań. Zwrócono uwagę na to, że wsparcie finansowe z tytułu realizacji programu rolnośrodowiskowego stanowi rekompensatę utraconego dochodu, a płatności przyznawane są rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązania wykraczające poza obowiązujące podstawowe wymagania. Przypominano rolnikom o konieczności stosowania płodozmianu, jako środka zapobiegającego rozwojowi wielu chorób i rozprzestrzenianiu się szkodników, a który jest elementem rolnictwa zrównoważonego.

8. Zorganizowano seminarium nt.: „Program rolnośrodowiskowy – wymiana doświadczeń” dla rolników i doradców rolnośrodowiskowych, w którym uczestniczyło 101 osób.

9. Prowadzono doradztwo indywidualne, grupowe, telefoniczne dotyczące:
  - wymogów w poszczególnych pakietach – terminu siewu, koszenia, zbioru, nawożenia i inne wynikające z zadań dla poszczególnych pakietów (wariantów),
  - prowadzenia rejestrów działalności rolnośrodowiskowej,
  - ewidencji nawozów mineralnych w całym gospodarstwie rolnym,
  - ewidencji zabiegów środkami ochrony roślin,
  - procedur związanych z wypełnianiem wniosków.
10. Opracowano 3 artykuły do Kuriera Rolniczego nt.: „Przyjaźń trudna choć niezbędna”, „Zagraj, wygraj, ochraniaj”, „VII edycja konkursu Gospodarstwo Rolne Przyjazne Środowisku”.
11. Nadzorowano prowadzenie dokumentacji wynikającej z realizacji programów rolnośrodowiskowych – prowadzono rejestry w 12 gospodarstwach rolnych realizujących program rolnośrodowiskowy.

12. Zorganizowano konkurs „Gospodarstwo Rolne Przyjazne Środowisku”. Laureatami zostali:

- I miejsce – Romuald Jagieła – Laskowice, gm. Lasowice Wielkie,
- II miejsce – Renata Zimnik – Wierzch, gm. Głogówek,
- III miejsce – Anna Seifert-Szewior i Krzysztof Szewior – Komorniki, gm. Strzeleczyki.

13. Specjaliści uczestniczyli w:

- seminarium pn. „Doświadczenia z realizacji Programu rolnośrodowiskowego – współpraca zaangażowanych instytucji”,
- szkoleniu pn. Promocja realizacji Pakietu 6 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie” w ramach Programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013.

14. W ramach programu „Szkoły dla ekorozwoju 2011” nawiązano współpracę z przedszkolem wiejskim w Czeskiej Wsi. Opracowano wniosek dla przedszkola pt.: „ZIELONE = zdrowo i radośnie” do Fundacji Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie. Projekt ma na celu rozwijanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie środowiskowych i osobniczych czynników prowadzących do zdrowia za pośrednictwem zajęć praktycznych i odpowiedniej edukacji: zdrowotnej i ekologicznej. Efektem rzeczowym jest utworzenie zielonej klasy oraz nasadzenie drzew i krzewów wzdłuż ogrodzenia placu zabaw. Opracowano artykuł do Kuriera Rolniczego „Czeska Wieś: Przedszkole daje dobry przykład”.

B. Proekologiczne metody produkcji rolnej.

1. Opracowano karty informacyjne do działań:

- Prawidłowa gospodarka odpadami, przydomowe oczyszczalnie ścieków, segregacja odpadów.
  - Współpraca i monitoring istniejących gospodarstw ekologicznych i tworzenie nowych gospodarstw prowadzących produkcje sposobami ekologicznymi.
2. Współpracowano i monitorowano istniejące gospodarstwa ekologiczne. Tworzono nowe gospodarstwa prowadzące produkcję sposobami ekologicznymi.

Liczba gospodarstw ekologicznych i ich powierzchnia ogółem

Powiat	Liczba gospodarstw		Powierzchnia UR [ha]	
	C*	P*	C*	P*
opolski	7	5	125,62	110,78
brzeski	9	6	207,91	383,05
strzelecki	1	0	55,82	0,00
oleski	1	1	181,52	7,93
kędzierzyński	1	1	26,47	3,17
kluczborski	7	1	50,60	83,84
namysłowski	6	12	90,43	185,24
krapkowicki	3	1	53,69	44,14
głubczycki	2	0	98,33	0,00
prudnicki	6	1	116,81	1,63
nyski	4	2	64,64	12,59
RAZEM	47	30	1071,84	832,37
	77		1904,21	

C* - gospodarstwa z certyfikatem
P* - gospodarstwa w trakcie [przestawiania](#)

3. Współpracowano z Polskim Klubem Ekologicznym w sprawie Implementacji Programu Beras, w tym stworzenie kompleksowego koszyka usług i produktów świadczonych przez gospodarstwa ekologiczne dla konsumentów – TZD Kluczbork.
4. W dniu 24.03.2011r. zorganizowano seminarium „Współczesne rolnictwo ekologiczne – aktualny stan w województwie opolskim, certyfikacja, kontrola, możliwości rozwoju”, podczas którego udzielono wywiadu dla Radia Opole.
5. Zorganizowano konkurs na „Najlepsze gospodarstwo ekologiczne”, który był współfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego i Agencję Rynku Rolnego, podczas którego udzielono wywiadu dla Nowej Trybuny Opolskiej. Laureatami konkursu zostali:
- w kategorii „ekologia i środowisko”:
    - I miejsce – Janusz Śliczny – Bładacz-Kamienisko,
    - II miejsce – Zygmunt Hink – Stare Budkowice,
    - III miejsce – Joachim Glinka – Szymiszów.

— w kategorii „ekologiczne gospodarstwo towarowe” I miejsce zdobyło gospodarstwo Pana Marcina Luksa z Borzysławic.

6. Opracowano 2 artykuły do Kuriera Rolniczego nt.: „Rolnictwo ekologiczne w województwie opolskim”, „Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne”.
7. Promocja produktów ekologicznych podczas Wiosny Kwiatów, Dni Otwartych Drzwi i Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich.
8. Przeprowadzono ankietyzację 55 gospodarstw rolnych. Głównym celem było rozpoznanie sposobów postępowania z nieczystościami pochodzącymi z gospodarstw oraz postępowania z odpadami niebezpiecznymi pojawiającymi się w gospodarstwach. Wyniki przedstawiają się następująco:
  - segregacja odpadów – 96% gospodarstw
  - unieszkodliwianie odpadów – 55 gospodarstw
  - selektywna zbiórka odpadów – zapewnienie przez Gminę - 93% (51 gospodarstw)
  - podstawowe formy unieszkodliwiania odpadów:
    - składowisko – 56 gospodarstw
    - kompostowanie w gospodarstwie – 28 gospodarstw
    - spalanie w gospodarstwie – 36 gospodarstw
  - odpady niebezpieczne:
    - padłe zwierzęta – 9%
    - baterie – 22%
    - świetlówki – 18%
    - smary – 23%
    - opakowania po środkach ochrony roślin – 20%
    - inne – 8%
  - usuwanie nieczystości płynnych
    - bezodpływowe zbiorniki nieczystości – 58%
    - zewnętrzna sieć kanalizacyjna – 30%
    - przydomowe oczyszczalnie ścieków – 11%
9. Uczestnictwo w :

- seminarium „Podsumowanie zadań badawczych za rok 2010 w zakresie rolnictwa ekologicznego”,
  - szkoleniu „Nowe technologie dla produkcji towarowej krzewów owocowych z uwzględnieniem ich własności prozdrowotnych oraz tendencje zmian w towarowej uprawie drzew owocowych. Nowe kierunki w ochronie warzyw. Wykorzystanie substancji naturalnych, biopreparatów i organizmów pożytecznych w ochronie upraw ekologicznych”.
  - V Sejmiku Ekologicznym w PSP w Leśnicy – prelekcja dla uczniów szkoły nt.: rolnictwa ekologicznego i ekologicznej żywności,
  - szkoleniu nt.: „Mało znane uprawy sadownicze w gospodarstwach ekologicznych”,
  - konferencji nt.: Rolnictwo ekologiczne – badania, jakość, marketing i współpraca”,
  - szkoleniu nt.: „Technologia uprawy ekologicznych zbóż konsumpcyjnych w kontekście reformy WPR po roku 2013”,
  - konferencji nt.: „Rolnictwo ekologiczne – stan obecny i perspektywy rozwoju. Techniki, technologie, produkcja żywności”. Wygłoszono referat nt.: „Wyniki ekonomiczno-produkcyjne uprawy papryki słodkiej w warunkach ekologicznego systemu produkcji”,
  - konferencji nt.: „Dobre praktyki w rolnictwie ekologicznym – stan obecny i perspektywy”.
10. Udostępnienie na stronie internetowej OODR bazy danych rolników ekologicznych.
11. Współpracowano z UMWO w sprawie wytypowania gospodarstwa ekologicznego na targi Natura Food w Łodzi.
12. Współpracowano z CDR Radom w zakresie uaktualnienia bazy demonstracyjnych gospodarstw ekologicznych.
13. Prowadzono bieżące doradztwo dotyczące:
- działań PROW 2007-2013,
  - przystąpienia do produkcji ekologicznej,
  - przedstawiania gospodarstw na produkcję ekologiczną,
  - uczestnictwa rolników w systemach jakości żywności,
  - zbytu owoców i pasz ekologicznych,
  - prowadzenia ewidencji zdarzeń w gospodarstwie,
  - pozyskania nasion,
  - stosowania nawozów naturalnych.

C. Ogrodnictwo, tereny zielone i kształtowanie krajobrazu.

1. Zrealizowano zagospodarowanie terenów zielonych w 9 gospodarstwach indywidualnych oraz w 2 miejscach publicznych. W miejscach tych wykonano analizę gleby, dokumentację fotograficzną, projekt zagospodarowania wraz z wykazem roślin do dokonania rekonstrukcji.

2. Nadzorowano założoną w Jasienicy Dolnej demonstrację plantacji zielarskiej nt. kozłek lekarski oraz w Głubczycach nt. uprawy nostrzyka jednorocznego.
3. Zorganizowano:
  - szkolenie specjalistyczne nt.: „Uprawa warzyw”,
  - seminarium nt. „Czynniki wpływające na plonowanie truskawek”.

4. Prowadzono przykładowe gospodarstwa ogrodnicze w rejonach:
  - Brzegu – plantacja porzeczki,
  - Głubczyc i Krapkowice – uprawa cebuli,
  - Kędzierzyna-Koźła – rośliny ozdobne w uprawie polowej i pod osłonami,
  - Kluczborka – warzywa gruntowe i pod osłonami,

- Namysłowa – sady owocowe,
  - Nysy – warzywa w gruncie,
  - Olesna i Opola – uprawa truskawek,
  - Strzelec Opolskich – krzewy ozdobne i sady czereśniowe.
5. Zorganizowano Targi Ogrodnicze Wiosna Kwiatów, w których uczestniczyło 89 gospodarstw ogrodniczych. Podczas targów zorganizowano konkurs „Najpiękniejsze stoisko ogrodnicze”, którego zwycięzcą został Leszek Mularz z Opola.
  6. Opracowano 5 artykułów do Kuriera Rolniczego nt.: „Jak strzec truskawki (2)”, „Piękne jak...Różaneczniki”, „Słońce, goście, zabawa”, „Jak uprawiać truskawki”, „Nie śpi, ale drzemie”.
  7. Nawiązano współpracę z Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach w związku z prowadzonymi badaniami w województwie opolskim – wpływ grzybów z rodzaju *Trichoderma* w ochronie roślin i środowiska prowadzonymi przez dr Małgorzatę Szczech. Badania prowadzone są od maja 2011r. u wybranych producentów warzyw na naszym terenie.
  8. Podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich zorganizowano konkurs „Najbardziej oryginalna potrawa z warzyw dyniowatych”. Laureatami zostali:
    - I miejsce – Józefa Dumańska z Ligoty Książęcej za Zupę meksykańską z cukinii,
    - II miejsce – Sabina Dumańska z Ligoty Książęcej za Muszle zapiekane z farszem z cukinii,
    - III miejsce – Violetta Skierska z Przygorzeli za Raclette.
  9. Wysłano zgłoszenia na konkurs EUROZAGRODA w kategorii Budynek mieszkalny.
  10. W dniach 10-11.09.2011r. odbyły się XIII Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe w Gołuchowie koło Kalisza, w których wzięło udział 5 gospodarstw ogrodniczych z woj. opolskiego w dwóch kategoriach: rośliny ozdobne pod osłonami i sadownictwo. Nominację do tytułu Wzorowego Ogrodnika dostali Państwo Krystyna i Stanisław Suchodolscy z Chmielowic za rośliny ozdobne pod osłonami.
  11. Pomoc przy założeniu plantacji owoców miękkich w gospodarstwie Pana Mariana Dudzica z Ozimka.
  12. Pomoc przy założeniu podłoża pod murawę boiska sportowego w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Brzegu.
  13. Współpraca z Agencją Rynku Rolnego Oddział Terenowy Opole w związku z opublikowaniem w dniu 17 czerwca 2011r. rozporządzenia wykonawczego ustanawiającego tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia sektora owoców i warzyw w celu złagodzenia skutków kryzysu spowodowanego enterokrwotocznym szczepem bakterii EHEC. Powiadomienie grupy producentów warzyw z województwa opolskiego w celu składania wniosków o przyznanie pomocy finansowej.
  14. Udzielono wywiad dla:
    - Radia Opole nt. rodzimych ogrodów, ich zakładania i pielęgnacji,

— Nowej Trybuny Opolskiej – artykuł pt. „Co z tą pogodą? Jest za ciepło”.

15. Szacowano straty w sadach i plantacjach owoców miękkich po majowych przymrozkach.

16. Prowadzono bieżące doradztwo nt.:

- technologii uprawy owoców i warzyw,
- szacowania strat w uprawach sadowniczych,
- nawożenia i stosowania środków ochrony roślin.

D. Działalność klubów 4H.

1. Koordynowano działania w 25 Klubach 4H woj. opolskiego:

Lp.	Kluby 4H			
	Rejon	Liczba	Miejscowość	Liczba
1.	Brzeg	6	Łosiów	2
			Przylesie	1
			Krzyżowice	1
			Dobrzyń	1
			Kościelnyce	1
2.	Głubczyce	2	Kietrz	1
			Nowa Cerekwia	1
3.	Kędzierzyn-Koźle	4	Stare Kuźnie	1
			Dziergowice	1
			Lubieszów	1
			Poborszków	1
4.	Krapkowice	2	Walce	1
			Dobieszowice	1
5.	Namysłów	2	Ligota Książęca	2
6.	Nysa	3	Kałów	1
			Maciejowice	1
			Niwnica	1
7.	Opole	3	Popielów	1
			Rogi	1
			Łubniany	1
8.	Strzelce Op.	3	Izbicko	1
			Otmice	1
			Rozmierz	1
Razem		25		

2. Dnia 8.05.2011r. w OODR Łosiowie zorganizowano X Wojewódzki Zlot Dzieci i Młodzieży z Klubów 4H, w którym uczestniczyło 10 Klubów 4H z woj. opolskiego. Podczas Zlotu przeprowadzono konkursy:

- wiedzy na temat „Odnawialne Źródła Energii – dla domu i biznesu”. Laureatami zostali:
  - I miejsce – Klub przy Publicznym Gimnazjum w Ligocie Książęcej,
  - II miejsce – Klub „Ekoludek” PSP Dobrzyń,
  - III miejsce – Klub przy PSP w Łubnianach,
  - Wyróżnienie – Klub „Eurogimnazjalista” przy Publicznym Gimnazjum w Kietrze.
- „Logo dla Regionalnego Centrum Ekoenergetyki w Łosiowie”. Laureatami zostali:
  - I miejsce – Klub „Łosiowiaczy” przy PSP w Łosiowie,

- II miejsce – Klub „Europek” przy ZSP w Kałkowie,
  - III miejsce – Klub przy PSP w Łubnianach,
  - Wyróżnienie – Klub „Ekoludek” przy PSP w Dobrzyniu.
- „Quiz wiedzy o motocyklach, historii i bezpieczeństwie w ruchu drogowym”. Laureatami zostali:
- I miejsce – Łukasz Szymczykowski – Klub 4H Przy Publicznym Gimnazjum w Ligocie Książęcej,
  - II miejsce – Michał Gwardyński – Klub 4H „Łosiowiacy” przy PSP w Łosiowie,
  - III miejsce – Mateusz Maciaszek – Klub 4H „Europek” przy ZSP w Kałkowie.

3. Koordynowano działania w zakresie współpracy z USA – wymiana dzieci i młodzieży z Opolszczyzny. Wyjazd 6 uczestników na wymianę dzieci z Klubów 4 H do USA do stanu Indiana w dniach 31.05. – 18.06.2011r. Uczestnictwo w zorganizowanych wyjazdach krajoznawczych, serii wykładów, warsztatach rękodzieła, codziennym życiu rodzin amerykańskich, spotkaniach integracyjnych.

4. W dniach 3 – 5.06.2011r. udział z 5 Klubami 4H z woj. opolskiego w Ogólnopolskim Zlocie Klubów 4H w Poświętnem (woj. mazowieckie). Podczas zlotu wręczono nagrody za ogólnopolski konkurs dla Klubów 4H pod nazwą "Goście w naszej gminie – rozwijanie przedsiębiorczości na rzecz działania turystyki", w którym Klub „Europek” przy PSP w Kałkowie zdobył I miejsce.

5. Sporządzono wniosek do Urzędu Marszałkowskiego na działalność Klubów 4H „Kultywowanie tradycji Bożonarodzeniowych w różnych rejonach Opolszczyzny”.
6. Udział w spotkaniu z przedstawicielami Fundacji HPI z Warszawy oraz opiekunami z Klubów 4H z Kędzierzyna – Koźła, Łubnian i Łosiowa odnośnie realizacji projektu ścieżek

dydaktycznych na terenie woj. opolskiego. Na terenie województwa opolskiego zrealizowano ścieżki dydaktyczne:

- Klub 4H „Arkada” w Starej Kuźni – „Śladami tradycji w Starej Kuźni – wodzenie niedźwiedzia, noc świętojańska”. Ścieżka utworzona na obszarze Nadleśnictwa Stara Kuźnia.
  - Klub 4H przy PSP w Łubnianach – „Przyroda, krajobraz i historia regionu”. Ścieżka utworzona na obszarze Łubnian i najbliższej okolicy.
  - Klub 4H „Łosiowiacy” – „Historyczne miejsca wsi Łosiów” . Ścieżka utworzona na terenie wsi Łosiów przez istniejące miejsca historyczne (wiatrak holenderski, zespół parkowo-pałacowy, kościół parafialny).
  - Klub 4H z Poborszowa – „Ścieżka przyrodnicza” utworzona na terenie miejscowości Poborszów i okolice.
7. Przeprowadzono spotkanie w Urzędzie Miasta w Kietrze z osobami zainteresowanymi założeniem nowych Klubów 4H na terenie województwa opolskiego, podczas którego przedstawiono regulamin oraz korzyści płynące z utworzenia klubów.
8. Przeprowadzono konkurs „Nasze strachy na wróble – postać filmowa” podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich w dniach 3-4.09.2011r. Laureatami zostali:
- I miejsce – „Łosiowiacy” PSP Łosiów
  - II miejsce - „Stokrotki” ZSP Nowa Cerekwia
  - III miejsce – „Promyczek” TPK Krzyżowice

9. Zorganizowano „Święto Mikołajkowe”, podczas którego przeprowadzono konkurs na „Najpiękniejszą Szopkę Bożonarodzeniową”. Laureatami konkursu zostali:
- I miejsce – Klub 4H „Łosiowiacy” z Łosiowa,
  - II miejsce – Klub 4H przy PSP w Ligocie Książęcej,
  - III miejsce – Klub 4H „Stokrotki” z Nowej Cerekwi.

E. Niekonwencjonalne źródła energii.

1. Opracowano Plan zadaniowo – budżetowy dla Regionalnego Centrum Ekoenergetyki w Łosiuwie na 2011r.
2. Przedstawiono informację Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie o głównych przedsięwzięciach jakie zostały zrealizowane w 2010r. z obszaru odnawialnych źródeł energii oraz o planowanych działaniach na rok 2011 w zakresie funkcjonowania Regionalnego Centrum Ekoenergetyki w Łosiuwie.
3. Prowadzono konsultacje z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWO w sprawie pozyskania środków finansowych pozyskanych z Krajowej Rezerwy Wykonania na zadania realizowane przez RCE oraz zgłoszono w projekcie planu podziału ww. środków na zadania:
  - Termomodernizacja budynku biurowego Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie,
  - Modernizacja Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego dla Regionalnego Centrum Ekoenergetyki w Łosiuwie
4. Opracowano materiały informacyjne do strony internetowej RCE <http://rce.oodr.pl/>.
5. Pomoc w działaniach aplikacyjnych zmierzających do uruchomienia studiów podyplomowych w dziedzinie OZE, wniosków aplikowanych przez stowarzyszenia do POKL-WUP w Opolu, wniosku systemowego pn.: „Rozwój zrównoważony w oparciu o technologie przyjazne środowisku, jako kluczowy element podniesienia konkurencyjności regionu” (WUP, 1/PO KL/8.1./2011, Regionalne kadry gospodarki).
6. W 11 Terenowych zespołach Doradztwa OODR prowadzono punkty informacyjne dotyczące odnawialnych źródeł energii.

7. Zorganizowano projekt pn.: „Zielone Szkoły – Wiedza i Zastosowanie”, m.in.: pozyskano środki finansowe na pokrycie części kosztów związanych z organizacją zielonych szkół, opracowano plan pobytu i tematykę zajęć dydaktycznych:
- I tura projektu Zielona Szkoła dla 20 uczestników ze Szkoły Podstawowej w Niemodlinie; prowadzenie wykładów o tematyce OZE, wyjazd do oczyszczalni ścieków w Brzegu, przeprowadzenie konkursu na temat OZE, gry i zabawy;
  - 18-20.04 – II tura projektu Zielona Szkoła dla 20 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Ozimku, prowadzenie wykładów o tematyce OZE, wyjazd do oczyszczalni ścieków w Brzegu, przeprowadzenie konkursu na temat OZE, gry i zabawy;
  - 19.05 – wizyta uczniów ze Szkoły Podstawowej w Leśnicy, przeprowadzenie serii wykładów na temat OZE, Klubów 4H oraz gospodarki odpadami
  - 25.05 – wizyta Zespole Szkół w Brzegu, przeprowadzenie serii wykładów na temat OZE.
8. W ramach realizacji zadań Regionalnego Centrum Ekoenergetycznego zorganizowano stałą wystawę eksponatów urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych w budynku spichlerza na terenie OODR w Łosiowie. Otwarcie wystawy odbyło się w dniu 4.09.2011r. podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich.

9. Organizacja zadania na dostawę i montaż kotła z zintegrowanym systemem dystrybucji podgrzanego powietrza na trzy kondygnacje budynku spichlerza, jako elementu wystawy o charakterze dydaktyczno-badawczo-użytkowym, przeznaczonego do dokonywania pomiarów temperatur czynnika grzewczego, stanowiący modelowy przykład rozwiązania potrzeb ogrzewania w systemie nieregularnym budynków użytkowych, w których odbywają się prace w systemie niecodziennym.
10. W ramach realizacji zadania pn.: „Rewitalizacja zabytkowego parku przypałacowego” opracowano dokumentację pn.:

- "Operat pielęgnacji drzew w zabytkowym parku o pow. 5,24 ha na terenie Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiosie",
- „Koncepcja zagospodarowania przestrzennego zabytkowego parku o powierzchni 5,24 ha. na terenie Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiosie”

11. W ramach złożonego wniosku o dotację do WFOŚiGW w Opolu pozyskano kwotę 70 tys. zł. na prace rewitalizacyjne w parku. W wyniku podjętych działań proceduralnych i wykonawczych przeprowadzono w parku zadania pn.:

- Nasadzenia drzew i krzewów (40 szt. drzew. 1831szt. krzewów),
- Cięcia korygujące na 28 drzewach,
- Pielęgnacja 5 pomników przyrody,
- Pielęgnacja 3 drzew okazowych,

Cięcia wykonywane w koronach drzew polegały na cięciach sanitarnych, pielęgnacyjnych i korygujących. Przeprowadzono również montaż wiązań elastycznych typu cobra.

12. Pracownicy działu uczestniczyli w:

- III Forum Ekoenergetycznym w Polkowicach,
- seminarium „Niezależne komunalne wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych-znaczenie i szanse dla gmin”,
- podróży studyjnej nt. „Nowoczesne technologie produkcji roślinnej i zwierzęcej w wykorzystaniu OZE w gospodarstwie”,
- podróży studyjnej nt. „Energia Odnawialna a zrównoważony rozwój regionów Europy”. Odnawialne Źródła Energii w Republice Czeskiej.
- konferencji „Produkty uboczne biomasy – możliwości wykorzystania”,
- konferencji nt. „Odnawialne Źródła Energii szansą na energooszczędność w gminie, firmie i domu”.

F. Odnowa wsi i rozwój obszarów wiejskich.

1. Współpracowano z Grupami Odnowy Wsi w zakresie realizacji zadań zgodnie z „Planem Odnowy Wsi”.
2. Uczestnictwo w:
  - szkoleniu dla Stowarzyszeń Odnowy Wsi z zakresu finansów i rachunkowości,
  - spotkaniach w UMWO Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczących działań zaplanowanych dla LGD w ramach KSOW, a także możliwości promocji działań LGD w prasie,
  - szkoleniu dla Lokalnych Grup Działania pn. „Podstawowe zasady administracyjne w LGD”,
  - konferencji „Kompetencje społeczne i aktywizacja społeczna jako wartość dodana programu LEADER. Badania i zastosowania w praktyce LGD”,

- spotkaniu informacyjno-konsultacyjnym „Czy LEADER jest skuteczną narzędziem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich ukierunkowanego na budowę kapitału społecznego i aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich”,
  - V dorocznym seminarium połączonym z wyjazdem studyjnym na Słowację dla doradców współpracujących z LGD; seminarium - „System wsparcia LGD we wdrażaniu osi IV PROW na lata 2007 – 2013”, Kraków - Słowacja, 4-8 kwietnia 2011 rok
  - szkoleniu „Aktywizacja lokalnych społeczności poprzez Oś IV Leader”,
  - seminarium "Mój Rynek - stałe targowiska",
  - spotkaniu w sprawie realizacji zadań pt." Budowa sieciowego produktu turystyki wiejskiej" i "Marketing zintegrowanego, sieciowego produktu turystyki wiejskiej",
  - III Targach Organizacji Pozarządowych,
  - szkoleniu "Promocja produktów lokalnych na tle barier w sprzedaży".
3. Współpracowano z Lokalnymi Grupami Działania w zakresie realizacji zadań zgodnie z „Lokalną Strategią Rozwoju”.

Wykaz Lokalnych Grup Działania na terenie woj. opolskiego

Lp.	Nazwa Lokalnej Grupy Działania	Forma działania
1.	„Górna Prosna"	Stowarzyszenie
2.	„Nyskie Księstwo Jezior i Gór"	Stowarzyszenie
3.	„Partnerstwo Borów Niemodlińskich"	Stowarzyszenie
4.	„Brzeska Wieś Historyczna"	Stowarzyszenie
5.	„Kraina św. Anny"	Stowarzyszenie
6.	„Euro-Country Partnerstwo dla Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Wiejskich"	Fundacja
7.	„Dolina Stobrawy"	Stowarzyszenie
8.	„Kraina Dinozaurów"	Stowarzyszenie
9.	„Wspólne Źródła - Partnerstwo Obszarów Wiejskich Gmin Korfantów, Prudniki Biała"	Stowarzyszenie
10.	„Złota Ziemia"	Stowarzyszenie
11.	„Płaskowyż Dobrej Ziemi"	Stowarzyszenie
12.	„Stobrawski Zielony Szlak"	Stowarzyszenie

4. Prezentacja nt.: „Wsparcie Podejścia Leader przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie” podczas spotkania informacyjnego dla przedstawicieli Lokalnych Grup Działania w Opolskim Urzędzie Wojewódzkim.
5. Promocja Lokalnych Grup Działania i sprzedaży bezpośredniej podczas Targów Ogrodniczych Wiosna Kwiatów oraz Dni Otwartych Drzwi w Łosiuwie.

6. Zorganizowano wystawców z zagranicy: 6 osób z Powiatu Kusel (Niemcy) – promujących regionalne nalewki i napoje oraz 8 osób z Powiatu Horodenka (Ukraina) promujących słodczyce i rękodzieło artystyczne podczas Targów Ogrodniczych Wiosna Kwiatów i Dni Otwartych Drzwi.
7. Moderowano stronę internetową OODR – Rozwój Obszarów Wiejskich w zakładkach:
  - Krajobraz wsi,
  - Leader 2007-2013,
  - PO Ryby 2007-2013,
  - Produkty tradycyjne,
  - Rolnictwo ekologiczne.
8. Na stronie internetowej www.oodr.pl w zakładce „Krajobraz wsi” zamieszczono informacje o możliwości uzyskania wsparcia doradcy z zakresu dziedzictwa kulturowego krajobrazu wiejskiego Opolszczyzny uruchamiając w ten sposób poradnictwo internetowe.
9. Opracowano 4 artykuły do Kuriera Rolniczego nt.: „Dochodowo produkować i zdrowo jeść”, „Sołectwo na miarę dziedzictwa”, „Grupa poradzi, grupa pomoże”, „Skorzystają ze wsparcia”.
10. Zaprezentowano temat „Dodatkowe źródła dochodów w gospodarstwach ekologicznych” podczas seminarium 24.03.2011r. Łosiów „Współczesne rolnictwo ekologiczne - aktualny stan w województwie opolskim, certyfikacja, kontrola, możliwości rozwoju”.
11. Zorganizowano Europejskie Targi Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich, w których uczestniczyło 150 wystawców z kraju i zagranicy.
12. Przeprowadzono konkurs „Na najaktywniejszego lidera społeczności wiejskiej” na etapie powiatowym. Laureatami zostali:
  - I miejsce – Teresa Rączka z Łosiowa,
  - II miejsce – Jolanta Begińska z Kępy,

- III miejsce – Waltruda Wicher z Gogolina,
- Wyróżnienia: Maria Latacz z Poborszowa oraz Janina Stanisiz z Rudziczki.

IV. Dział Ekonomiki i Przedsiębiorczości

Prace Działu Ekonomiki skupiały się głównie na sprawach związanych z pozyskaniem środków finansowych z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, analizą ekonomiczną gospodarstw wdrożeniowych oraz z restrukturyzacją i modernizacją rolnictwa i jego otoczenia.

Lp.	TEMATYKA	Plan	Wykonanie
I.	Gospodarstwa współpracujące:		
1.	Gospodarstwa wdrożeniowe	43	43
2.	Grupy tematyczne	13	13
II.	Tematyka prowadzonych prac:		
1.	Analiza dochodu rolniczego za 2010 rok	43	41
2.	Analiza kosztów produkcji podstawowych ziemiopłodów i kierunków produkcji zwierzęcej za 2010r.	120	produkcja roślinna 126 produkcja zwierzęca 45
3.	Analiza produktywności ziemi za 2010r.	43	43
III.	Doradztwo ekonomiczno-organizacyjne:		
1.	Kalkulacje kosztów produkcji roślinnej i zwierzęcej	12	12
2.	Doradztwo technologiczne i ekonomiczne przy pomocy komputera	Bieżąco wg. zapotrzeb.	Bieżąco wg. zapotrzeb.
3.	Doradztwo przy projektowaniu gospodarstw rolnych	Wg. zapotrzebowania	Wg. zapotrzebowania
4.	Doradztwo marketingowe	Załącznik do „Kuriera” 4 szt.	4 wydania
IV.	Zadania zlecone z IERiGŻ PIB		
1.	Zadania zlecone z IERiGŻ w Warszawie – rachunkowość „POLSKI FADN” – dostarczenie danych rachunkowych za 2010r.	445 gosp.	445 gosp.
2.	Zadania zlecone z IERiGŻ w Warszawie – rachunkowość „POLSKI FADN” – zbieranie danych rachunkowych w 2011r.	445 gosp.	443 gosp.

1. Celem skorzystania z funduszy UE sporządzono:
  - 3587 wniosków o płatności obszarowe,
  - 216 wniosków o dopłaty do materiału siewnego,

- 198 wniosków o korzystanie z usług doradczych,
  - 17 wniosków o korzystanie z usług doradczych – dodatkowe usługi doradcze,
  - 11 wniosków i planów na łagodzenie klęski żywiołowej,
  - 101 wniosków i planów na modernizację gospodarstw,
  - 4 wnioski o płatność na modernizację gospodarstw,
  - 67 wniosków i planów na wsparcie młodych rolników,
  - 59 wniosków i planów na różnicowanie,
  - 3 wnioski o płatność na różnicowanie.
2. Nadzorowano prowadzenie przez specjalistów terenowych 43 gospodarstw wdrożeniowych i 13 grup tematycznych producentów. W grupach tematycznych producentów realizowano doradztwo technologiczne, prace doradczo – szkoleniowe, a członkowie grup brali udział w prowadzonych szkoleniach specjalistycznych i wyjazdach szkoleniowych. Prace doradcze prowadzone były zgodnie z „Kodeksem Dobrej Praktyki” i nastawione na produkcję zrównoważoną.
  3. Prowadzono doradztwo ekonomiczno-organizacyjne, którego celem była pomoc doradczą rolnikom w dostosowaniu swojego gospodarstwa i produkcji do standardów Unii Europejskiej oraz wskazanie możliwości zwiększenia opłacalności ogólnej gospodarstwa lub poszczególnych upraw, czy gatunków zwierząt gospodarskich. Cała edukacja z zakresu ekonomiki szła w kierunku przygotowania rolników Opolszczyzny do sprostania wymogów UE, a więc organizacji rynków rolnych, rachunkowości rolnej, standardów w produkcji roślinnej i zwierzęcej, korzystania z funduszy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także organizowania się w grupy producenckie, maszynowe i marketingowe.
  4. W związku z zapotrzebowaniem rolników prowadzono informację rynkową o cenach skupu i zaopatrzenia w środki do produkcji rolnej na terenie woj. opolskiego w formie wkładki do „Kurier Rolniczy”. Uczestniczyliśmy w ogólnokrajowym systemie informacji rynkowej przy pomocy Internetu o kształtowaniu się cen rynkowych podstawowych produktów rolnych. Ścisłe współpracowano z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym w Warszawie z zakresu ekonomiki rolnictwa i kształtowania się cen rynkowych (zaliczeniowych).
  5. W 4 dodatkach do miesięcznika Kurier Rolniczy zamieszczono firmy oferujące środki do produkcji rolnej i usługi rolnicze.
  6. Realizowano program Unii Europejskiej współpracując z Krajową Rolniczą Informacją Rynkową przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Informacji oraz redakcją rolną TVP przesyłając tygodniowe meldunki o cenach targowiskowych głównych ziemiopłodów, a także ze Szkołą Główną Handlową w Warszawie opracowując ankiety badające koniunkturę w rolnictwie.
  7. Prowadzono kwartalną informację rynkową o kształtowaniu się cen skupu w poszczególnych rejonach głównych produktów rolnych i cen materiału siewnego oraz inwentarza żywego do dalszego chowu.

8. Obliczono koszty jednostkowe produkcji zwierzęcej w gospodarstwach wdrożeniowych za 2010r.:
  - mleka,
  - żywca wołowego i żywca wieprzowego.
9. Sporządzono okresowe kalkulacje kosztów produkcji podstawowych roślin uprawnych i głównych kierunków produkcji zwierzęcej. W 2011 roku przeprowadzono 12 takich symulacji kosztów. Kalkulacje dotyczyły: pszenicy ozimej, żyta ozimego, jęczmienia jarego kukurydzy na ziarno, rzepaku ozimego, grochu na nasiona, ziemniaków, buraków cukrowych, oraz z produkcji zwierzęcej mleka przy 4 poziomach mleczności, żywca wołowego przy 3 typach żywienia, koszty utrzymania maciory przy 3 wariantach żywienia, tuczniaka w 4 wariantach żywienia, warchlaka w 3 sposobach chowu i żywienia. Comiesięcznie obliczana była wartość nawozów organicznych i koszt 1 kg NPK w nawozach mineralnych. Ponadto przeprowadzono 248 kalkulacji kosztów z 62 kierunków produkcji. Kalkulacje prowadzone były co kwartał.
10. Opracowano i przekazano 4 informacje rynkowe z 11 Terenowych Zespołów Doradztwa o kształtowaniu się cen nawozów mineralnych do CDR w Brwinowie.
11. Przeprowadzono szkolenia dla doradców:
  - z zakresu sporządzania wniosków o płatności obszarowe i rolnośrodowiskowe,
  - z zakresu ekonomik rolnictwa, kalkulacji kosztów, przedsiębiorczości, funkcjonowania PROW 2007-2013, wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej na terenach wiejskich,
  - ogólne zasady płatności w ramach wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2011 oraz zasady wypełniania wniosków o przyznanie płatności w ramach Systemu wsparcia bezpośredniego na rok 2011,
  - z zakresu „Minimalnych wymogów wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym,
  - z zakresu analizy wyników rachunkowości rolnej,
  - różnicowanie działalności w kierunku nierolniczym,
  - rozwój i wsparcie przedsiębiorczości w gospodarstwie rolnym,
  - analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego,
  - na temat Grup Producentkich,
  - ochrona wód zlewni Bałtyku – „Baltic Deal”,
  - z zakresu ochrony wód,
  - z zakresu ekonomiki rolnictwa, sporządzania biznesplanów.
12. W dniu 19 czerwca podczas Dni Otwartych Drzwi przeprowadzono podsumowanie konkursu o miano najlepszego rolnika i firmy przetwórstwa rolno-spożywczego „AgroLiga 2011”. W finale konkursu wzięło 11 indywidualnych gospodarstw rolnych i cztery firmy, w tym 2 przetwórcze i 2 handlowo-usługowe. Laureaci konkursu:
  - w kategorii gospodarstwa indywidualne:
    - I miejsce i tytuł Mistrza „Agroligi 2011” – Urszula i Konrad Nikodem z Kolanowic,
    - II miejsce – Jolanta i Mirosław Kotlarz z Krzywej Góry,
    - III miejsce:

- Sylwia i Damian Wilczek z Biedzychowic,
  - Felicja i Erwin Linek z Kobylic,
- w kategorii Firm:
- I miejsce i tytuł „Mistrza Agroliga 2011” – P.P.H.U. WACŁAW. Masarnia „WACŁAW” w Żytniowie,
  - II miejsce – Hubert Kurowski. PHU. Pasze, premiksy, koncentraty. Zwiastowice,
  - III miejsce:
    - „BIOCHEM” S. Jabłoński, D. Czyż Sp. J. Kietrz,
    - Zakład Uboju i Przetwórstwa Mięsnego Sp. J. Urszula i Waldemar Neumann z Piotrówki.

Wybrane wyniki wykonanych prac za 2010r.:

1. Obliczanie kosztów produkcji kierunku wiodącego produkcji zwierzęcej.

Produkcja	Liczba obliczeń	Jednostka miary	Średni koszt prod. w zł.	Średnia cena zbytu w zł	Różnica na 1 kg / l w zł
Mleko	12	litry	0,62	1,02	+0,40
Żywiec wołowy	12	kg	3,75	4,86	+1,11
Żywiec wieprzowy	21	kg	4,10	3,89	- 0,21

2. Analiza rolniczej produkcji towarowej gospodarstw wdrożeniowych oraz efektywność nawożenia mineralnego.

Kierunek produkcji	Liczba gospod.	Powierzchnia gospodarstwa ha fizyczne	Powierzchnia gospodarstwa ha przelicz.	Produkcja towarowa netto w j.zb. na 1 ha przel.UR	Zużycie NPK w kg na 1 ha użytków rolnych
Trzoda chlewna	16	59,23	53,71	63,68	193
Bydło	8	40,88	43,05	53,27	209
Wielokierunkowe i roślinne	19	90,34	107,79	56,93	240

Najwyższą produkcję towarową netto w jednostkach zbożowych na 1 ha przeliczeniowy użytków rolnych uzyskali :

W produkcji trzody chlewnej:

Lp.	Nazwisko	Imię	Wieś	Gmina	Jedn./ha przel.
1.	Mazur	Franciszek	Brożec	Walce	111,96
2.	Prochota	Arnold	Chocianowice	Lasowice	106,51
3.	Wilczek	Aneta	Strzelce Op.	Strzelce Opolskie	104,52

W produkcji bydła:

Lp.	Nazwisko	Imię	Wieś	Gmina	Jedn./ha przel.
1.	Jenda	Jan	Bliszczyce	Branice	69,70
2.	Hurek	Arnold	Krośnica	Izbicko	62,37
3.	Seifert-Szewior	Anna	Nowy Młyn	Strzeleczyki	58,75

W produkcji wielokierunkowej:

Lp.	Nazwisko	Imię	Wieś	Gmina	Jedn./ha przel.
1.	Wielgan	Tomasz	Gościęcín	Pawłowiczki	93,01
2.	Stryj	Eugeniusz	Domaradz	Pokój	88,20
3.	Lutecki	Jarosław	Domaszkowice	Nysa	65,37

3. Analiza dochodu rolniczego:

Analizę wpływów i wydatków finansowych oraz dochodu rolniczego w poszczególnych grupach gospodarstw przeprowadzono w zależności od kierunku produkcji, a końcowym wynikiem jest dochód rolniczy.

Kierunek produkcji	Liczba obliczeń	Powierz- chnia ha fizycz.	Powierz- chnia ha przelicz.	Dochód rolniczy na 1 ha UR
Trzoda chlewna	16	58,23	53,71	3.057
Bydło	8	40,85	43,05	3.555
Wielokierunkowe i roślinne	19	90,34	107,79	2.389

4. Inne wyniki ekonomiczne

Kierunek produkcji	Liczba obliczeń	Dochód gospodarstwa w zł na 1 godz. pracy.	Koszt wytworzenia 1 zł produkcji. w zł	Wskaźnik opłacalności w %	% udział dopłat w przychodach gospodarstwa
Trzoda chlewna	16	33,08	0,80	162	23,7
Bydło	8	38,62	0,60	192	13,7
Wielokierunkowe i roślinne	19	76,20	0,71	174	19,6

V. Dział Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki

Zadania z Działu Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki ukierunkowane były na sprawach nurtujących kobiety wiejskie. Specjalistki Ośrodka ściśle współpracowały z 1503 kobietami zrzeszonymi w 63 Kołach Gospodyń Wiejskich, Związkiem Śląskich Kobiet Wiejskich oraz z organizacjami samorządowymi.

Realizowane zadania dotyczyły:

- A. Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia
- B. Alternatywne źródła dochodu w gospodarstwach domowych,
- C. Wypoczynek dla dzieci wiejskich,
- D. Kultywowanie dziedzictwa narodowego oraz kultury regionalnej,
- E. Estetyka zagród wiejskich.

A. Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia

1. Zrealizowano pokazy, których tematyka dotyczyła:
  - racjonalnego żywienia rodziny – 8 pokazów dla 312 osób,
  - zdrowego stylu życia – 14 pokazów dla 324 osób.
2. Przeprowadzono 13 szkoleń środowiskowych, w których uczestniczyło 281 kobiet.
3. Zorganizowano 20 seminariów wyjazdowych w rejonach dla 830 osób.
4. W 4 grupach tematycznych z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia prowadzono prace doradczo – szkoleniowe.

B. Alternatywne źródła dochodu w gospodarstwach wiejskich

1. Zrealizowano 1 kurs agroturystyczny, w którym uczestniczyło 7 osób.
2. Przeprowadzono 6 demonstracji nt. alternatywnych źródeł dochodu na obszarach wiejskich – agroturystyka dla 22 uczestników.
3. Zorganizowano wyjazd seminaryjny dla 49 agroturystów pn.: Szlakiem gospodarstw agroturystycznych Opolszczyzny – Poznaj Opolską Wieś.
4. Zorganizowano i przeprowadzono konkurs Zielone Lato – na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne województwa opolskiego. Laureaci:
  - Kategoria I – „Najlepsze typowe gospodarstwo rolne, w którym dodatkowym źródłem dochodu są usługi turystyczne”:
    - I miejsce
      - Helena i Hubert Brzózka z Chocianowic, gm. Lasowice Wielkie
      - Beata Berezyńska z Józefowa, gm. Namysłów
      - Jerzy Janas z Murowa, gm. Murów

- Maria i Franciszek Sobota z Popielowa, gm. Popielów
  - II miejsce
    - Maria Drzymała z Krasiejowa, gm. Ozimek
    - Kornelia i Piotr Wengel z Wolęcina, gm. Radłów
  - III miejsce
    - Violetta Lenart z Lewina Brzeskiego, gm. Lewin Brzeski
    - Wojciech Giemzie z Pokrzywnej, gm. Głuchołazy
    - Joachim Klosa z Ligoty Prószkowskiej, gm. Prószków.
- Kategoria II - „Najlepszy ośrodek, zajazd, pensjonat i restauracja świadczą usługi turystyczne”
- I miejsce
    - Restauracja Parkowa w Głubczycach, gm. Głubczyce – Małgorzata Peszko
    - Hotel - Restauracja "Dębowe Wzgórze" w Pokrzywnej, gm. Głuchołazy – Agnieszka Żurakowska
  - II miejsce – Zajazd "Chata Romana" w Jaworznie, gm. Rudniki
  - III miejsce
    - Garden Cafe w Cisku, gm. Cisek – Elżbieta Ketzler
    - Dom weselny Pod Żółtym Gryfem w Kopicach, gm. Grodków – Janusz Koczwara.

5. W 3 grupach tematycznych z agroturystyki prowadzono prace doradczo – szkoleniowe.

C. Organizacja wypoczynku dzieci wiejskich

1. W dniu 02.02.2011r. w Łosiuwie zorganizowano spotkanie organizacyjne z partnerami projektu „Piknik na Florydzie”.
2. W rejonie Kluczbork zorganizowano zimowisko dla 14 dzieci.
3. Zorganizowano kurs wychowawców kolonijnych, w którym uczestniczyło 24 osoby.
4. W dniach 19 – 21.07.2011r. odbył się Piknik na Florydzie, w którym uczestniczyło 2279 osób.
5. W czasie akcji letniego wypoczynku zorganizowano w 20 świetlicach wiejskich półkolonie, w których uczestniczyło 543 dzieci.

D. Kultywowanie dziedzictwa narodowego i kultury regionalnej

1. Na rocznych podsumowaniach działalności doradczej promowano regionalne potrawy przygotowane przez kobiety wiejskie ze specjalistkami gospodarstwa wiejskiego, a także odbywały się pokazy rękodzieła artystycznego i ludowego.
2. Zorganizowano Wojewódzką Biesiadę Wielkanocną w OODR w Łosiowie, w której uczestniczyło 120 osób. Podczas Biesiady przeprowadzono konkurs na stroik wielkanocny:
  - I miejsce – Klub Genialnych Włosek z Włoch, gm. Domaszowice

- II miejsce – Samodzielne KGW w Chrzelicach, gm. Biała
- III miejsce – Związek Śląskich Kobiet Wiejskich w Strzelczkach, gm. Strzelczki.

W rejonach przygotowano biesiady z tradycyjnym stołem Wielkanocnym, w których uczestniczyło 102 osoby.

3. W rejonie Strzelce Opolskie zorganizowano Biesiady Staropolskie Babski Comber, Wodzenie niedźwiedzia oraz Andrzejki dla 112 uczestników.
4. Przeprowadzono 5 szkoleń dotyczących produktu tradycyjnego, w których uczestniczyło 92 osoby.
5. Zrealizowano pokaz dekoracji potraw dla 17 osób.
6. Przeprowadzono konkurs Kulinarne Dziedzictwo Opolszczyzny, w którym wzięło udział 65 uczestników. Laureatami w poszczególnych kategoriach zostali:

— produkty pochodzenia zwierzęcego:

- I miejsce – KGW Kępnica, gm. Nysa za Łopatkę wędzoną na czerwonej kapuście,
- II miejsce – Zofia Ostrowska z Lubicza, gm. Lubsza za Kielbasę na parze,
- III miejsce – Karolina Joniak z Łosiowa, gm. Lewin Brzeski za Kotlet schabowy z dzika.

Nagroda specjalna ufundowana przez Panią Danutę Jazłowiecką Posel do Parlamentu Europejskiego dla Anny Kulig z Żytniowa, gm. Rudniki za „Ser babci Stasi”.

— produkty pochodzenia roślinnego:

- I miejsce – Ilona Walacie z Wytoki, gm. Rudniki za Melokarydo, ciastka miodowe,
- II miejsce – Krystyna Henzel z Przewozu, gm. Cisek za Dżem z białych kwiatków czarnego bzu,
- III miejsce – Towarzystwo Kobiet Wiejskich w Pogorzeli, gm. Olszanka za Kutyki Wołyńskie.

Nagroda specjalna ufundowana przez Panią Lidię Geringer De Oedenberg Posel do Parlamentu Europejskiego dla Doroty Majder z Młodoszowic, gm. Grodków za „Ogórki kwaszone w słojach”.

— napoje regionalne:

- I miejsce – Urszula Surzykiewicz z Przewozu, gm. Cisek za Nalewki Urszuli,
- II miejsce – Wanda Czech z Żytniowa, gm. Rudniki za Aroniówkę Szumigłówkę,
- III miejsce – Franciszek Joniak z Łosiowa, gm. Lewin Brzeski za Nalewkę miodową,

— inne produkty regionalne łączące produkty roślinne ze zwierzęcymi:

- I miejsce – Róża Wieczorek z Węgier, gm. Turawa za Ciasto szpinakowe,
- II miejsce – Dariusz Gorek ze Starych Kolni, gm. Popielów za Pierogi babuni,
- III miejsce – Lucyna Reczuch z Wilkowa, gm. Wilków za Pigoty

7. Przeprowadzono konkurs „Nasze Korzenie”, w którym uczestniczyło 100 osób. Laureaci:

- I miejsce – Szkoła Podstawowa w Bąkowicach, gm. Bąkowice
- II miejsce – ZSP nr 1 w Dańcu, gm. Chrzastowice
- III miejsce – Świetlica Wiejska w Rozmierzy, gm. Strzelce Opolskie

8. Podczas Dni Otwartych Drzwi przeprowadzono Konkurs Piosenki Kresowej, w którym uczestniczyło 220 osób. Laureatami w poszczególnych kategoriach zostali:

— dorośli:

- I miejsce – Zespół Pieśni Ludowej PROSNA – MGOKiS w Praszce, gm. Praszka
- II miejsce – Echo z Goli, gm. Świerczów
- III miejsce – Bożenki z Michałowic, gm. Lubsza

— dzieci i młodzież:

- I miejsce – Raptus z Mąkoszyc, gm. Lubsza
- II miejsce – Łośki ze Szkoły Podstawowej w Łosiowie, gm. Lewin Brzeski
- III miejsce – Kałamaszki ze Świetlicy Wiejskiej w Dobiercicach, gm. Byczyna

9. W dniu 31.07.2011r. odbył się wojewódzki finał konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów”. Laureatami w poszczególnych kategoriach zostali:

- W kategorii produktów regionalnych pochodzenia zwierzęcego:
  - Podkategoria: produkty i przetwory mięsne
    - I nagroda – Teresa Kern – Walce, gm. Walce za Modziki
  - Podkategoria: produkty mleczne
    - I nagroda – OSM w Oleśnie za Masło extra z Olesna
  - Podkategoria: miody
    - I nagroda:
      - Jadwiga i Szczepan Mały z Gieraltki, gm. Wołczyn za Miód nektarowo-spadziowy
      - Andrzej Krzak z Rudnik, gm. Rudniki za Miód spadziowy
- W kategorii produktów regionalnych pochodzenia roślinnego:
  - Podkategoria: przetwory owocowe
    - I nagroda – Maria Żmija-Glombik – Walce, gm. Walce za Rumtopf – rumowy garnek
  - Podkategoria: przetwory warzywne
    - I nagroda – Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi „Sami Sobie” i Miłośników Sztuki Kulinarnej i Regionalnych Przymaków w Wilamowicach Nyskich, gm. Głuchołazy za zakwas buraczany – czerwona kula
  - Podkategoria: produkty zbożowe
    - I nagroda – GS „Sch” w Praszce, gm. Praszka za chleb mleczny Praszkowski
  - Podkategoria: wyroby cukiernicze
    - I nagroda – Związek Śląskich Kobiet Wiejskich w Dolnej, gm. Leśnica za Pierniki z Dolnej

- W kategorii napoje regionalne:
  - Podkategoria: napoje bezalkoholowe
    - I nagroda – Józefa Robak ze Złotogłowic, gm. Nysa za Kompot czereśniowy
  - Podkategoria: napoje alkoholowe
    - I nagroda – Urszula Surzykiewicz z Przewozu, gm. Cisek za Nalewkę myśliwską
- Inne produkty regionalne:
  - I nagroda – Czesława Kawałko z Gryżowa, gm. Korfantów za Gołąbki lwowskie

Ponadto Komisja Konkursowa nominowała do nagrody „Perła 2011” następujące produkty:

- Olej głubczycki – Napus-Oil sc. z Nasiedla, gm. Kietrz
- Adam i Grzegorz Ptak z Karłowice, gm. Popielów za Cwaniaka karłowickiego
- Anyżki – Urszuli Surzykiewicz z Przewozu, gm. Cisek.

10. W dniu 4.09.2011r. podczas dożynek powiatowych odbył się konkurs na Potrawę Kresową. Komisja konkursowa po degustacji 9 zgłoszonych potraw przyznała:
  - I miejsce – Dorota Majder z Młodoszowic, gm. Grodków za kaczkę po litewsku,
  - II miejsce – KGW z Łosiowa, gm. Lewin Brzeski za gołąbki z kaszy gryczanej z Krzemieńca,
  - III miejsce – Janina Dziembowska ze Strzelnik, gm. Lewin Brzeski za krokiety orzechowe na kapuście z grzybami,
11. Podczas dożynek przeprowadzono konkursy wieńców i koron dożynkowych w rejonach.
12. Zorganizowano wyjazdy do Teatru Muzycznego, w których uczestniczyło 89 osób
13. W rejonach przygotowano biesiady Bożonarodzeniowe, w których uczestniczyło 71 osób.

14. W OODR w Łosiowie zorganizowano Wojewódzką Biesiadę Bożonarodzeniową, w której uczestniczyło 111 osób. Podczas Biesiady przeprowadzono konkurs na Aniołka Bożonarodzeniowego:

- I miejsce – Grupa Kobiet z Rzędowa, gm. Turawa
- II miejsce – Związek Śląskich Kobiet Wiejskich w Spóroku, gm. Kolonowskie
- III miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Radostyni, gm. Biała
- Nagroda specjalna od OZRiOS otrzymało Koło Gospodyń Wiejskich z Maciejowic, gm. Otmuchów oraz od gości z Kusel-Niemcy Koło Gospodyń Wiejskich z Roszkowic, gm. Buczyna.

15. W 3 grupach tematycznych Tradycyjny Produkt Lokalny prowadzono prace doradczo – szkoleniowe.

E. Estetyka zagród wiejskich

1. Przeprowadzono szkolenia florystyczne dla 189 osób.
2. Zorganizowano 7 demonstracji nt. organizacji i urządzania terenów przydomowych, w których uczestniczyło 30 osób.
3. Specjalistki gospodarstwa wiejskiego udzielały doradztwa w zakresie urządzania i estetyki zagród wiejskich w 3 grupach tematycznych.

VI. Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

A. Pozaszkolna Oświata Rolnicza

Działalność oświatowa na obszarach wiejskich skupiła się na organizacji i prowadzeniu szkoleń dla rolników, kobiet i młodzieży wiejskiej oraz na doskonaleniu zawodowym kadry doradczej Ośrodka i instytucji pracujących na rzecz obsługi rolnictwa.

Lp.	Nazwa jednostki szkolącej	Plan		Wykonanie	
		kursów	uczestników	kursów	uczestników
I.	Seminaria dla służby doradczej	19	1695	17	1691
1.	Seminaria wyjazdowe krajowe	2	55	2	59
2.	Seminaria wyjazdowe zagraniczne	2	30	1	14
3.	Seminaria wojewódzkie	15	1610	14	1618
II.	Szkolenia specjalistyczne	110	2750	206	5826
1.	Szkolenia dotyczące Unii Europejskiej	-	-	115	2718
2.	Szkolenia inne	-	-	91	3108
III.	Szkolenia kursowe	5	115	1	20
1.	Agroturyzm jako alternatywne źródło dochodu	-	-	-	-
2.	Zasady prowadzenia książki rachunkowości rolnej	-	-	-	-
3.	Kurs ekologiczny	-	-	-	-
4.	Kurs Kwalifikowanego Rolnika	-	-	1	20
IV.	Seminaria wyjazdowe dla służby doradczej i rolników indywidualnych	55	1650	119	1400
1.	Wyjazd na DOD, Połagrę, Targi Ogrodnicze i inne (Dni Kukurydzy, Dni Buraka)	55	1650	119	1400
V.	Inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego	99	850	160	1127

1.	Samokształcenie kierowane	66	420	66	420
2.	Szkolenia praktyczne	33	430	94	707
VI.	Kursy związane z uzyskaniem uprawnień zawodowych w różnych dziedzinach	57	1327	56	1432
1.	Kandydaci na kierowców	1	12	2	26
2.	Operatorzy kombajnów zbożowych	4	80	9	214
3.	Z zakresu obrotu i konfekcjonowania śr. ochr. roślin.	2	30	3	66
4.	Z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	50	1250	38	1085
5.	Z zakresu wykonawstwa analiz fizyko – chemicznych	-	-	1	6
6.	Kandydaci na rzeczoznawców próbobiorców zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion roślin oleistych	-	-	2	28
7.	Kurs w zawodzie arborysta	-	-	1	7
VII	Szkolenie i doskonalenie młodzieży wiejskiej	13	155	13	153
1.	Edycje rejonowe	11	100	11	79
2.	Edycja wojewódzka	1	30	1	34
3.	Olimpiada BHP – finał woj.	1	25	1	40
Ogółem:		358	8.542	572	11649

1. Przeprowadzono konferencje i seminaria:

- Złoty Kłos – 87 uczestników,
- Konferencja Rybacka – 60 uczestników,
- Program rolnośrodowiskowy – wymiana doświadczeń – 101 uczestników,
- Chów i hodowla trzody chlewnej – 70 uczestników,
- Dostosowanie gospodarki pasiecznej do zmieniających się warunków środowiskowych – korzyści i zagrożenia – 120 uczestników,
- Wczesnowiosenne zabiegi polowe – 70 uczestników,
- Współczesne rolnictwo ekologiczne – aktualny stan w województwie opolskim, certyfikacja, kontrola, możliwości rozwoju – 53 uczestników,
- Konferencja „Europejskie Dni Rzepaku EURO RAPS 2011” – 124 uczestników,
- „Dzień Buraka” – 124 uczestników,
- „Dzień Kukurydzy” – 500 uczestników,
- Seminarium „Czynniki wpływające na plonowanie truskawek” – 46 uczestników,
- Wojewódzki Konkurs SUPERMLEKO 2011 – 84 uczestników,
- Podsumowanie Konkursu „Gospodarstwo rolne przyjazne środowisku” – 68 uczestników,
- Konferencja „Produkty uboczne biomasy – możliwości wykorzystania” – 85 uczestników.

2. Zrealizowano 206 szkoleń specjalistycznych, w których przeszkolono 5826 osób, w tym dotyczących zagadnień Unii Europejskiej 115 szkoleń dla 2718 osób.
3. Zorganizowano Kurs Kwalifikowanego Rolnika dla 20 uczestników.
4. Zorganizowano 119 seminariów wyjazdowych dla służby doradczej i rolników indywidualnych, w których uczestniczyło 1400 osób.
5. Z innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego przeprowadzono 160 szkoleń dla 1127 osób, w tym:
  - 66 samokształceń kierowanych dla pracowników Ośrodka,
  - 94 szkolenia praktyczne dla 707 osób.
6. Zorganizowano 56 kursów związanych z uzyskaniem uprawnień zawodowych dla 1432 słuchaczy, w tym:
  - 2 dla kandydatów na kierowców – 26 osób,
  - 9 dla operatorów kombajnów zbożowych – 214 osób,
  - 3 z zakresu obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin – 66 osób,
  - 38 z zakresu stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym – dla 1085 osób,
  - 1 z zakresu wykonawstwa analiz fizyko-chemicznych – 6 osób,
  - 2 dla kandydatów na rzeczoznawców próbobiorców zbóż, nasion roślin strączkowych i ich przetworów oraz nasion oleistych – 28 osób,
  - 1 w zawodzie arborysty – 7 osób.
7. W ramach szkolenia i doskonalenia zawodowego młodzieży wiejskiej zorganizowano:
  - „Olimpiadę Młodych Producentów Rolnych” w 11 powiatach i 1 wojewódzką w Łosiosie, w których łącznie wzięło udział 113 osób.

Laureatami Wojewódzkiej Olimpiady zostali:

- I miejsce zajął Tomasz Wiciak z Kowalowic,
- II miejsce zajął Mariusz Gawlica z Żużeli,
- III miejsce zajął Łukasz Smolarczyk ze Smarchowic Małych.

- Dla dzieci szkół publicznych, gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych zorganizowano wspólnie z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałem Regionalnym w Opolu, Okręgowym Inspektoratem Pracy w Opolu, Opolskim Kuratorium Oświaty, Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej oraz Komendą Wojewódzkiej Policji XVII Wojewódzki Konkurs Wiedzy o BHP w Rolnictwie.

Laureatami w konkursie plastycznym ph. „Zagrożenia w gospodarstwie rolnym w oczach dziecka” zostali:

- w klasach I - III:
  - I miejsce – Natalia Kapica z Publicznej Szkoły Podstawowej w Idzikowicach
  - II miejsce – Malwina Cebulka z Publicznej Szkoły Podstawowej PSP w Szybowicach
  - III miejsce:
    - Weronika Stotko ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Węgrach
    - Julia Raniowska z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 14 w Opolu
- w klasach IV – VI:
  - I miejsce – Tomasz Spleśniały kl.VI z Publicznej Szkoły Podstawowej w Łanach
  - II miejsce – Sylwia Kulesa kl.V z Publicznej Szkoły Podstawowej w Jaryszowie
  - III miejsce
    - Rafał Frank kl.V z Publicznej Szkoły Podstawowej w Suchej
    - Dominika Alajster kl.V z Publicznej Szkoły Podstawowej PSP w Szybowicach

Laureatami w konkursie wiedzy teoretycznej zostali:

- wśród uczniów szkół gimnazjalnych:

- I miejsce – Daniel Chudawa z Publicznego Gimnazjum w Szymbarku,
- II miejsce – Anna Krawczyk z Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Prudniku,
- III miejsce – Sandra Dudek z Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Białymostku.
- spośród uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
  - I miejsce – Mateusz Wilczek z Zespołu Szkół Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki w Opolu,
  - II miejsce – Kacper Mazurek z Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Grodkowie,
  - III miejsce – Justyna Kulesa z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ks. Dr Jana Dzierżona w Bogdańcowicach.

B. Działalność wydawnicza i informacyjna

Na rok 2011 zaplanowano wydanie 13 broszur i ulotek oraz 11 numerów Kuriera Rolniczego. Wydano 10 pozycji broszur i ulotek (w tym 1 pozycja zawierała 6 zeszytów) o łącznym nakładzie 6120 egzemplarzy oraz 11 numerów miesięcznika Kurier Rolniczy o łącznym nakładzie 30150 egzemplarzy.

Drukowane były plakaty – 3 pozycje o łącznym nakładzie 2550 egzemplarzy, zaproszenia, dyplomy i druki specjalne około 4200 egzemplarzy (format A4), kalendarz OODR na 2012r. – nakład 500 szt., świadectwa ukończenia kursów, zaświadczenia oraz druki różne (w tym materiały dokumentacyjne, szkoleniowe) wg bieżących potrzeb, których w 2011r. wykonano łącznie druk i ksero ponad 25 200 szt. (format A4).

Biblioteka gromadzi, zabezpiecza i udostępnia swoje zbiory rolnikom, doradcom, młodzieży szkolnej oraz wszystkim zainteresowanym. Księgozbiór biblioteki liczy 5333 woluminy, zakupiono 9 nowych egzemplarzy. Biblioteka prenumeruje również większość dostępnych na rynku fachowych czasopism, które gromadzi i udostępnia zainteresowanym. W 2011r. zaprenumerowanych było 33 tytuły czasopism. Do ewidencji branżówek przyjęto 231 pozycji. Z czytelnicy bibliotecznej co miesiąc korzystało około 10 osób. Do biblioteki zapisało się 5 osób.

Kolportaż wydawnictw własnych prowadzony jest poprzez doradców terenowych oraz na spotkaniach z rolnikami.

Zorganizowano wystawy planszowe oraz wydawnictw OODR prezentujących dorobek opolskiego rolnictwa na: podsumowaniach postępu rolniczego w TZD, Wystawie Hodowlanej w Opolu-Bierkowicach, Targach Ogrodniczych Wiosna Kwiatów, Dniach Otwartych Drzwi, Targach Chłopskich w Kusel (Niemcy), Europejskich Targach Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich w Łosiu (jest to ekspozycja stała, która wzbogacana będzie o kolejne eksponaty), Dniu Kukurydzy w Janowie, dożynkach wojewódzkich w Praszce, na Dniu Europejskim zorganizowanym na Uniwersytecie Opolskim i innych okolicznościowych spotkaniach i szkoleniach w OODR.

W Ośrodku oraz w komnacie przy scenie z części plansz zorganizowana jest stała wystawa.

Na bieżąco prowadzony był serwis internetowy Ośrodka www.oodr.pl. OODR generuje przez Internet bardzo dużą ilość informacji, w poszukiwaniu których do naszej strony zaglądano 300000 razy.

Na bieżąco prowadzona jest dokumentacja fotograficzna z różnego rodzaju imprez szkoleniowych i uroczystości organizowanych dla rolników w Ośrodku oraz w terenie.

Plan i wykonanie wydawnictw za rok 2011

Lp.	Tytuł	Plan	Wykonanie	Nakład
1	Biuletyny informacyjne - rejony - 6 szt.	1	1 (6 zeszytów)	370
2	Katalog wystawców Targów Ogrodniczych	1	1	200
3	Katalog wystawców DOD	1	1	200
4	Katalog Europejskich Targów Chłopskich	1	-	OODR nie był organizatorem targów i nie otrzymał zlecenia druku
5	Katalog Agroligi 2011	1	1	200
6	Przewodnik po polu doświadczalnym	1	1	750
7	Biuletyn Doświadczalnictwa Terenowego*	1	1	200
8	Biuletyn Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	1	-	Nie otrzymano zlecenia z SDOO
9	Uprawa kukurydzy **	1	-	-
10	Uprawa buraków **	1	-	-
11	Wypoczynek dzieci i młodzieży wiejskiej w okresie letnim w województwie opolskim **	1	-	-
12	ABC prawidłowej pielęgnacji drzew i krzewów ozdobnych **	1	-	-
13	Edukacja dzieci i młodzieży wiejskiej województwa opolskiego poprzez działalność klubów 4H **	1	-	-

14	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych (materiały szkoleniowe – poradnik dla rolników)	-	1	1500
15	Materiały pokonferencyjne EURO-RAPS 2011	-	2	OODR wykonał projekt, skład i redakcję techniczną. Wykonano 2 broszury, w dwóch wersjach – w języku polskim i angielskim.
16	Cennik usług świadczonych przez OODR w 2011 r. – nakład 2700 szt.	-	1	2 700
14	Kurier Rolniczy 11 numerów + dodatek cenowy	11	11	30 150

* Pozycję wydano pod innym tytułem: „Wyniki doświadczeń terenowych za rok 2010”

** Pozycji nie wydano, ze względu na brak środków finansowych na wydanie.

VII. Współuczestnictwo doradztwa

W 2011r. w Opolskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Łosiu odbyły się trzy posiedzenia Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego, podczas których podjęto Uchwały o pozytywnym zaopiniowaniu:

- w dniu 27.01.2011r. Sprawozdania z realizacji programu działalności Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiu za 2010r.
- w dniu 05.04.2011r. Sprawozdania z realizacji rocznego planu finansowego Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiu za 2010r.
- w dniu 25.11.2011r.
  - Korekty planu finansowego OODR na 2011r.,
  - Programu działalności OODR w Łosiu na 2012r.,
  - Planu finansowy OODR w Łosiu na 2012r.,
  - Cennika usług OODR w Łosiu na 2012r.

VIII. Podsumowanie rocznej działalności doradczej

Tradycyjnie jak co roku w miesiącach lutym i marcu we wszystkich powiatach odbyły się uroczyste podsumowania działalności doradczej Terenowych Zespołów Doradztwa Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiu za 2010r. Spotkania, które miały bardzo profesjonalną oprawę merytoryczną i techniczną zorganizowali pracownicy Terenowych Zespołów Doradztwa.

W spotkaniach uczestniczyli producenci rolni, przedstawiciele: władz i organizacji samorządowych, agencji obsługujących rolnictwo, Izby Rolniczej, związków rolników, banków oraz

firm dostarczających środki do produkcji rolnej. Pełne sale to znak bardzo dobrej współpracy producentów rolnych z doradcami Ośrodka. Łącznie w podsumowaniach uczestniczyło 1301 osób, w tym 1002 rolników.

Głównym punktem spotkań było podsumowanie rocznej działalności wdrożeniowej, upowszechnieniowej i szkoleniowej poprzez przedstawienie informacji z realizacji zadań w 2010r. Ponadto przedstawiono „Program działalności Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie na 2011r.”

Podczas podsumowań poruszono wiele tematów nurtujących rolników. Omawiane zagadnienia dotyczyły:

- sytuacji rolnictwa w województwie opolskim,
- opłacalności produkcji rolnej,
- technologii uprawy zbóż, rzepaku i kukurydzy,
- przystosowania gospodarstw do wymogów zasady wzajemnej zgodności cross-compliance,
- realizacji dopłat obszarowych i programów rolnośrodowiskowych,
- dopłat do materiału siewnego z pomocy „de minimis”,
- wykorzystania środków finansowych z działań PROW 2007-2013,
- wymaganej dokumentacji, jaką powinni prowadzić rolnicy utrzymujący zwierzęta,
- warunków produkcji pasz,
- kredytowania inwestycji.

Oprócz tego, że spotkania były doskonałą okazją do przekazania informacji o efektach rocznej pracy doradczej TZD były również znakomitą okazją, umożliwiającą podziękowanie rolnikom za całoroczną współpracę. Dla najaktywniejszych i wyróżniających się producentów rolnych wręczono dyplomy i nagrody rzeczowe.

W trakcie podsumowań przeprowadzono konkursy dla Kół Gospodyń Wiejskich: w Nysie – „Potrawy karnawałowe” oraz w Prudniku – „Zasmakuj w tradycji”. Podczas spotkań uczestnicy degustowali regionalne potrawy przygotowane przez kobiety zrzeszone w Kołach Gospodyń Wiejskich i specjalistki Działu Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki. Atrakcją podsumowań były również występy zespołów ludowych oraz wystawy rękodzieła.

Na podsumowaniach eksponowano wydawnictwa Ośrodka, plansze i zdjęcia z działalności wdrożeniowo – upowszechnieniowej.

IX. Targi Ogrodnicze Wiosna Kwiatów

W dniach 8-9 maja br. odbyły się Międzynarodowe Targi Ogrodnicze. Z roku na rok impreza cieszy się coraz większym zainteresowaniem, o czym świadczy fakt, iż w tegorocznych dwudniowych Targach Ogrodniczych wzięło udział około dwustu wystawców, w tym połowa to producenci kwiatów i szkółki ogrodnicze z całej Polski. Można było zaopatrzyć się w drzewa i krzewy ozdobne, kwiaty rabatowe i balkonowe, jak również w ozdoby ogrodowe, rękodzieło ludowe.

Tradycyjnie na targach nie zabrakło stoisk z prawdziwym wiejskim jedzeniem – gospodynie częstowały gości chlebem ze smalcem i ciastem. Powodzeniem cieszyły się produkty ekologiczne, góralskie oscypki, miód i wiele innych smakołyków. Podczas Targów odbyły się konkursy: „Kulinarne Dziedzictwo Opolszczyzny”, „Najpiękniejsze Stoisko Wystawowe”, „Logo dla Regionalnego Centrum Ekoenergetyki w Łosiowie”, wiedzy na temat „Odnawialne Źródła Energii – dla domu i biznesu”, „Quiz wiedzy o motocyklach, historii i bezpieczeństwie w ruchu drogowym”. Imprezę plenerową Wiosna Kwiatów 2011 odwiedziło tysiące osób, które spacerowały już od wczesnych godzin porannych, tuż po otwarciu stoisk.

X. Dni Otwartych Drzwi

W dniach 18 – 19 czerwca 2011 roku na terenie Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiowie odbyły się Dni Otwartych Drzwi, podczas których zorganizowano konferencję Euro Raps 2011, warsztaty polowe, panele dyskusyjne, podsumowanie konkursu AgroLiga 2011 oraz VII Przegląd Piosenki Kresowej.

Zainteresowani mogli także zobaczyć:

- podczas warsztatów polowych: prezentację doświadczeń PDO, kolekcję roślin strączkowych i energetycznych,
- wystawę maszyn i sprzętu rolniczego,
- prezentację firm zajmujących się produkcją energii odnawialnej oraz ochroną środowiska,
- wystawę żywności ekologicznej połączoną ze sprzedażą bezpośrednią,
- folklor i sztukę ludową,
- kiermasz roślin ozdobnych, kwiatów i krzewów.

XI. Europejskie Targi Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich

W dniach 3-4.09.2011r. w Łosiuwie odbyły się Europejskie Targi Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich, w których wzięli udział wystawcy z kraju i zagranicy. Targi w Łosiuwie, to połączenie innowacyjnej myśli i nowych technologii z zachowaniem tradycji polskiej wsi. Promocja gospodarstw wiejskich w kierunku wykorzystania nowych technologii dla zrównoważonego rozwoju, zachowania różnorodności biologicznej, produkcji zdrowej żywności oraz w kierunku wykorzystania urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych, dbając o ochronę środowiska, ograniczenie zmian klimatu i oszczędności zużycia energii. Elementem tradycyjnym targów była promocja, często nieznanych lub zapomnianych potraw lokalnych, rzemiosła i sztuki ludowej oraz prezentacja osiągnięć artystycznych i kulturalnych regionów.

XII. Współpraca z zagranicą

A. Wyjazdy zagraniczne

- 22 – 23.01. – specjalistki Ośrodka wzięły udział w seminarium wyjazdowym dla kobiet wiejskich do Niemiec,
- 14. – 18.02. – specjalista Ośrodka uczestniczył w szkoleniu w Norymberdze na temat „Funkcjonowanie niemieckich gospodarstw ekologicznych w Saksonii i Bawarii” ,
- 14. – 18.04. – specjalistka Ośrodka uczestniczyła w V dorocznym seminarium połączonym z wyjazdem studyjnym na Słowację dla doradców współpracujących z LGD pod nazwą: „System wsparcia LGD we wdrażaniu osi IV PROW na lata 2007 - 2013”
- 29.04. – specjalistka Ośrodka uczestniczyła w Wiosennej Wystawie Ogrodniczej Flora Ołomuniec 2011,
- 29.05. – 2.06. – specjalista Ośrodka wziął udział w wyjeździe studyjnym do Danii i Szwecji dotyczącym ochrony wód zlewni Bałtyku,
- 31.05. – 18.06. – specjalistka Ośrodka wraz z 6 dziećmi z województwa opolskiego uczestniczyła w wyjeździe do USA do stanu Indiana w ramach programu wymiany dzieci z Klubów 4 H,
- 2 – 3.07. – specjalistki Ośrodka wzięły udział w wyjeździe studyjnym do Czech dotyczącym odnawialnych źródeł energii,
- 18 – 24.08. – specjalistka Ośrodka wzięła udział w wyjeździe studyjnym do Słowenii, Austrii i Słowacji na temat: „Przetwórstwo surowców rolniczych na poziomie gospodarstwa, produkt lokalny i małe przedsiębiorstwo”,

- 19. – 21.09. – dyrektor wraz ze specjalistą Ośrodka wzięli udział w wyjeździe studyjnym do Niemiec realizowanym w ramach programu pn. „Konsolidacja gospodarcza towarowych producentów rolnych województwa opolskiego” ,
- 15. – 19.09. – specjalistka Ośrodka wzięła udział w Europejskich Targach Chłopskich w Powiecie Kusel w Niemczech,
- 17 – 21.10. – udział specjalisty Ośrodka w wyjeździe studyjnym do Niemiec nt.: działania Programu Odnowy Wsi w Niemczech,
- 16 – 18.11. – 14 specjalistów Ośrodka uczestniczyło w wyjeździe studyjnym do Niemiec nt.: „Nowoczesne technologie produkcji roślinnej i zwierzęcej w wykorzystaniu OZE w gospodarstwie”,
- 1 – 2.12. – specjalistka Ośrodka wzięła udział w podróży studyjnej do Czech nt. „Energia Odnawialna a zrównoważony rozwój regionów Europy. Odnawialne Źródła Energii w Republice Czeskiej”.

B. Przyjazdy z zagranicy

- 7 – 8.05. – 6 przedstawicieli z Powiatu Kusel w Niemczech oraz 8 osób z Powiatu Horodenka na Ukrainie podczas Targów Ogrodniczych – Wiosna Kwiatów promowało produkty lokalne poprzez sprzedaż bezpośrednią,
- 18. – 19.06. – udział przedstawicieli rynków roślin oleistych z Francji, Czech, Niemiec, Słowacji i Ukrainy w Europejskich Dniach Rzepaku „Euro-Raps”,
- 3 – 4.09. – przedstawiciele z Powiatu Kusel w Niemczech, Powiatu Horodenka na Ukrainie oraz Gminy Segvar z Węgier podczas Europejskich Targów Innowacji i Przedsiębiorczości na Obszarach Wiejskich promowało produkty lokalne poprzez sprzedaż bezpośrednią. Zespół artystyczny z Węgier wykonał tańce ludowe,
- 15 – 16.12. – uczestnictwo 2 przedstawicieli z Powiatu Kusel w Niemczech w Biesiadzie Bożonarodzeniowej i Święcie Mikołajkowym.

XIII. Ilość porad udzielonych przez doradców OODR

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Porady ustne i telefoniczne	27431
2.	Porady poprzez pocztę email	22
3.	Porady w formie zaleceń zamieszczane w internecie	50000
4.	Ulotki	6120
5.	Artykuły w Kurierze Rolniczym	139500
6.	Doświadczenia i ich wykorzystanie	850
7.	Wdrożenia i ich popularyzacja	798
8.	Grupy tematyczne i zalecenia	935
9.	Doradztwo ekonomiczne: - gospodarstwa wdrożeniowe i ich popularyzacja - kalkulacja kosztów produkcji roślinnej i zwierzęcej	516 248
10.	Analizy laboratoryjne materiału roślinnego i gleby	5602
11.	Konsultacje dotyczące opracowania dokumentacji dla pozyskania środków finansowych z UE	3886
12.	Odnowa wsi i konsultacje przy opracowaniu strategii LGD oraz opracowanie planów odnowy miejscowości	150
13.	Doradztwo poprzez konkursy, olimpiady i pokazy	644
14.	Ekologia szeroko pojęta i ochrona środowiska	646
15.	Współpraca z KGW i doradztwo w zakresie działalności gospodarstw	1503
16.	Prace na rzecz dzieci i młodzieży wiejskiej	1621
17.	Agroturystyka – doradztwo kompleksowe	142
18.	Promocja produktu lokalnego poprzez organizację i Współorganizacja targów, dożynek itp.	266
19.	Doradztwo grupowe: - szkolenia specjalistyczne, seminaria - kursy	11649
20.	Udział w pracach zleczanych przez Wojewodę (dot. klęsk i zdarzeń losowych oraz zagrożeń epidemiologicznych)	6
21.	Porady w mediach (prasa, radio, telewizja)	130

XIV. Realizacja zadań doradczych przez OODR w Łosiu w 2011r.

Lp.	Wyszczególnienie zadań	Plan	Wykonanie	Uwagi
I.	Działalność w zakresie pozyskiwania środków z funduszy unijnych	4200	5734	
1.	Płatności obszarowe bezpośrednie	3000	3587	
2.	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	650	1499	
3.	Modernizacja gospodarstw rolnych	50	101 + 4*	* wnioski o płatność
4.	Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów do wprowadzenia zasady wzajemnej zgodności	500	198	
5.	Dopłaty do kwalifikowanego materiału siewnego	zgodnie z zapotrzebowaniem	216	
6.	Ułatwienie startu młodym rolnikom		67	
7.	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej		59 + 3*	* wnioski o płatność
II.	Działalność adaptacyjno-doświadczalna, w tym:	26	30	
1.	Doświadczenia ściste	11	11	
2.	Doświadczenia łanowe	15	19	
III.	Wdrożenia, pokazy i konkursy z technologii produkcji, w tym:	5354	5957	
1.	Wdrożenia i pokazy z produkcji roślinnej	142	137	
2.	Wdrożenia i pokazy z produkcji zwierzęcej	78	80	
3.	Konkursy, w tym:	34	33	
a).	z produkcji roślinnej	14	14	
b).	z produkcji zwierzęcej	20	19	
4.	Analizy laboratoryjne, w tym:	5100	5707	
a).	Prób gleb	3000	4179	
b).	Prób pasz	150	133	

c)	Prób zbóż	1950	1395	
IV.	Doradztwo rolnicze w gosp. indywidualnych, w tym:	101	101	
1.	Gospodarstwa wdrożeniowe	43	43	
2.	Grupy tematyczne producentów	58	58	
V.	Analizy ekonomiczne	206	255	
VI.	Działalność gosp. wiejskiego i agroturystyki, w tym:	138	183	
1.	Demonstracje i pokazy	32	58	
2.	Konkursy	5	6	
3.	Gospodarstwa przykładowe	12	12	
4.	Szkolenia	29	44	
5.	Współpraca z kobietami zrzeszonymi w Kołach Org. Kobiecych	60	63	
VII.	Pozaszkolna oświata rolnicza, w tym:	358	572	
1.	Szkolenia seminaryjne	19	17	
2.	Szkolenia specjalistyczne	110	206	
3.	Szkolenia kursowe	5	1	
4.	Wyjazdy szkoleniowe	55	119	
5.	Inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego	99	160	
6.	Kursy związane z uzyskaniem uprawnień zawodowych	57	56	
7.	Szkolenie i doskonalenie zawodowe młodzieży wiejskiej	13	13	
VIII.	Działalność wydawnicza i informacyjna, w tym:	24	21	
1.	Broszury i ulotki	13	10	
2.	Miesięcznik „Kurier Rolniczy”	11	11	

Dla realizacji powyższych działań operacyjnych w roku 2011 Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiosie zatrudnił 130 pracowników (wg stanu na 31.12.2011r.).